

Retouradres : Gilbert Cant Per-
straat 88 9120 Haasdonk

'T GROENE WAASLAND

Afgiftekantoor :
9100 Sint-Niklaas 1
P708696

België-Belgique
P.B.
9100 SINT-NIKLAAS 1
3/5052

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift

33ste jg - nr 1; januari 2013 - nr 178

NATUUR EN MILIEU

zearend

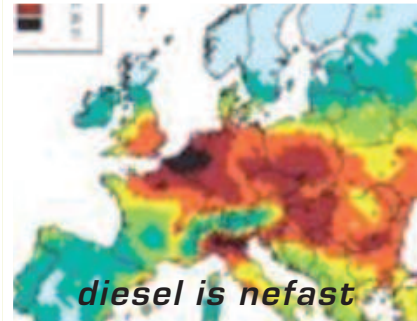
uit de ban van de ring

dagvlinders

veldspitsmuis

diesel is nefast

oververlichting

poelenonderzoek

IN HET WAASLAND

2013: EEN JAAR OM KAPEN TE RONDEN EN EEN NIEUWE KOERS UIT TE ZETTEN

2013 dient zich aan als het laatste parlementaire werkjaar voordat de 'Moeder aller verkiezingen' in 2014 alle aandacht opeist. Zonder twijfel zal 2013 ook al in het teken staan van deze stem-busslag. Het zou echter een gemiste kans zijn voor Vlaanderen en België mocht het publieke debat zich daarbij de komende periode **blind staren** op mogelijke nieuwe staatsstructuren van ons land.

Veel urgentere en fundamentele vragen liggen op tafel en zijn bepalend voor onze welvaart en ons welzijn. Hoe krijgen we tegen 2050 bijvoorbeeld **onze broeikasgassen met 80 tot 95% naar beneden?** In welke **duurzame economische sectoren** wil Vlaanderen aan de top staan en de jobs van de toekomst creëren? Met **welke energiebronnen** willen we onze samenleving draaiende houden? Blijft Vlaanderen een **transitzone** met een wegennet dat uit zijn voegen barst? Hoe gaat Vlaanderen consequent om met de **schaarse ruimte** en de groeiende vraag er naar? Hoe vrijwaren we de open ruimte die er nog rest? Hoe **financieren** we de noodzakelijke veranderingen die op ons afkomen?

Wij hopen dat de verkiezingsprogramma's die de komende maanden vorm zullen krijgen ook en vooral hier om zullen draaien.

Ons goed voornemen voor 2013 is alvast om daar nauwgezet op toe te zien.

Laten we bovendien hopen dat, ondanks die nu al lichtjes gespannen zenuwen, de huidige coalities er in zullen slagen om in 2013 nog een paar belangrijke kapen te ronden.

Lieze Cloots, Bond Beter Leefmilieu

Bond Beter Leefmilieu
KOEPSEL VAN MILIEUVERENIGINGEN Vlaanderen...

STAPAF

Het is op het ogenblik bar koud maar toch kunnen we al eens vooruitkijken naar de volgende lente.

Een leuke periode om te fietsen. In het laatste nr van StapAf van **Toerisme Oost-Vlaanderen** staat opnieuw een mooie fietsknooppunten tocht in het Waasland beschreven (40,5 km).

Je kan de tocht starten waar je wil op het parcours, of dichtst bij je woning. De tocht loopt door verschillende Wase dorpen. In Bazel passeert de tocht langs de waterburcht 'Wissekerke'. Ruppelmonde, de geboorteplek van de cartograaf Mercator, is altijd de moeite waard. Met zijn getijdenmolen, Mercatoreiland en de Graventoren zeker een goede stopplaats en er zijn lekkere ijsjes te krijgen. Op de Scheldedijk rijden we langs het 'Schauselbroek' waar je kan verpozen op een van de vele rustbanken. De tocht verlaat de Schelde bij de brug van Temse en gaat dan verder in noordelijke richting door het typische holle-bolle Wase landschap.

Voor Haasdonk gaat de route langs het Fort van Haasdonk om dan via Haasdonk naar het 'Hof ter Saksen' te gaan. Het is zeker een aanrader om daar even te stoppen en een wandeling te maken in de Wase tuin waarin we de verschillende landschappen van het Waasland terug vinden. Van het Hof ter Saksen loopt de route via verschillende onverharde stukken naar kasteel Cortewalle in Beveren.

Daarna gaat de route langzaam opnieuw zuidwaarts naar Kruikeke waar een bezoek kan gebracht worden aan de keet van het overstromingsgebied. Tenslotte komt de route via een laatste onverhard stuk opnieuw in Bazel.

Wil je graag op de hoogte blijven van fietsknooppunten tochten in verschillende regio's van Oost-Vlaanderen (Scheldeland, Leiestreek, Meetjesland, Vlaamse Ardennen en Waasland) abonneer je dan gratis op StapAf door een email te sturen naar toerisme@oost-vlaanderen.be. StapAf verschijnt twee keer per jaar.

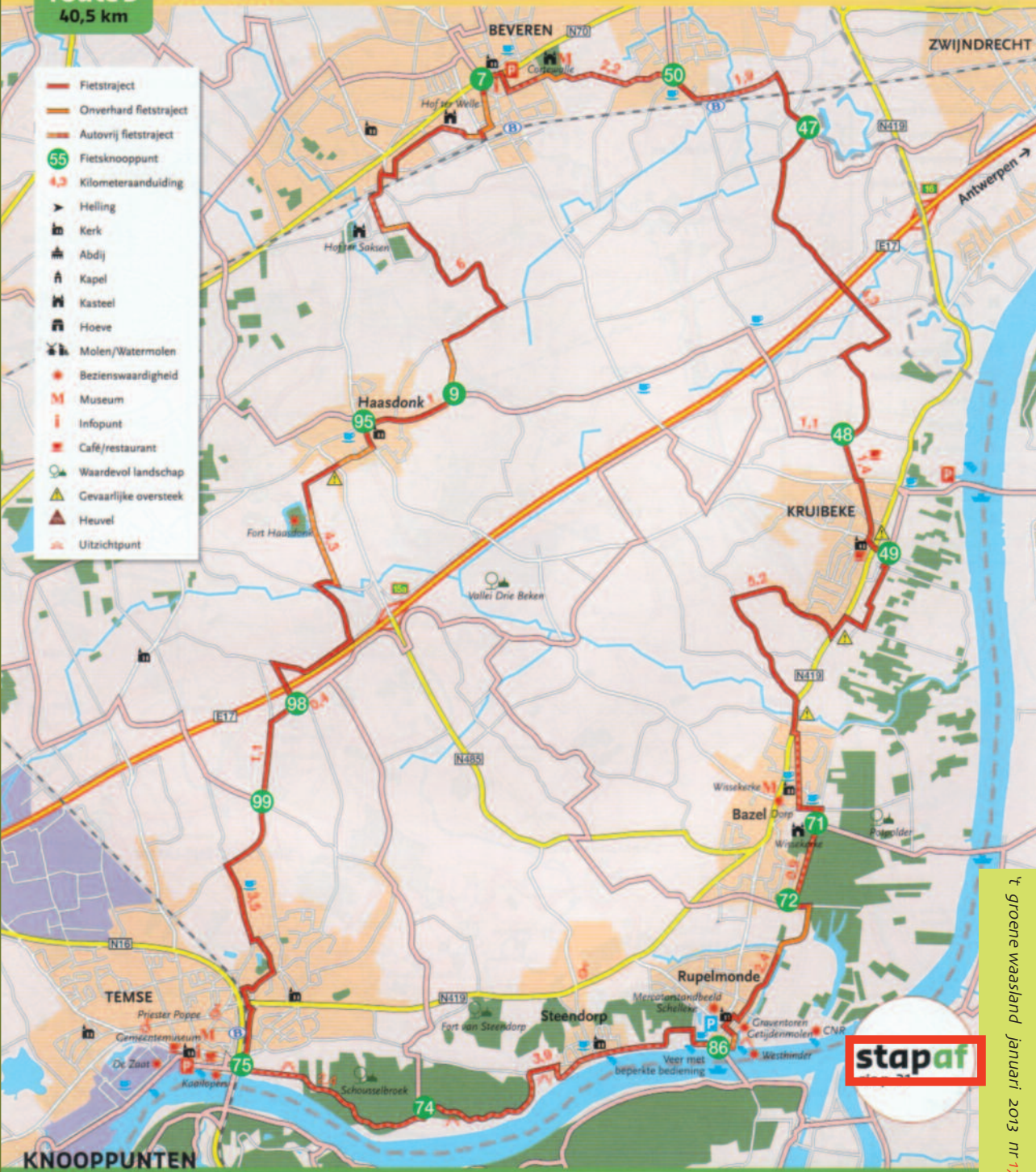
Zeker een aanrader!!

ABLLO vzw

route 5 **Waasland**
40,5 km

- Fietstraject
- Onverhard fietstraject
- Autovrij fietstraject
- Fietsknooppunt
- Kilometersaanduiding
- Helling
- Kerk
- Abdij
- Kapel
- Kasteel
- Hoeve
- Molens/Watermolen
- Bezienswaardigheid
- Museum
- Infopunt
- Café/restaurant
- Waardevol landschap
- Gevaarlijke overstek
- Heuvel
- Uitzichtpunt

KNOOPPUNTEN
49 - 71 - 72 - 86 - 74 - 75 - 99 - 98 - 95 - 9 - 7 - 50 - 47 - 48 - 49

t. groene waasland januari 2013 nr 178

**MILIEUBEWEGING DOET
VOORSTEL OM BLACK-OUTS
EN/OF BROWN-OUTS DEZE
WINTER TE VOORKOMEN.
VERMINDER DE OPENBARE
VERLICHTING NIET ALLEEN
'S NACHTS, MAAR OOK IN
DE WINTERSE AVONDUREN.**

OPROEP AAN DE POLITICI.

Black-out?

Er was de afgelopen maanden veel te doen over de mogelijke gevolgen van het stil leggen van de kerncentrales Doel 3 en Tihange 2 (deze beide centrales zijn samen goed voor tussen 15% en 20 % van de Belgische elektriciteitsproductie).

De federale energieregulator CREG waarschuwde afgelopen zomer al voor mogelijke black-outs in een strenge winterperiode, tijdens de piekmomenten. Dat werd prompt ontkend door de bevoegde staatssecretaris Melchior Wathelet.

Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) bood intussen aan het systeem van "demand response" uit te breiden. Dat houdt in dat grote be-

drijven zichzelf op piekmomenten tijdelijk en kortstondig afschakelen van het elektriciteitsnet om zo stroomonderbrekingen en problemen met de bevoorrading te voorkomen.

Ook hebben de hoogspanningsnetbeheerder Elia en de staatssecretaris een winterplan klaar.

Dat winterplan bestaat uit drie stappen, die afhankelijk van de ernst van de situatie zouden worden ingezet:

Winterplan en Brown-out.

In een eerste stap zou Elia de bevolking oproepen om minder te verbruiken in de vooravond, wat in de donkere winterperiode het piekmoment is voor elektriciteitsverbruik (tussen ca 17u00 en 20 uur) Men vraagt dan de vaatwasser, de wasmachine of de droogkast niet te gebruiken, de strijk uit te stellen of niet te koken met de elektrische oven.

Mocht dat niet volstaan, dan kan de regering middels het winterplan een tijdelijk verbod opleggen om elektriciteit te verbruiken voor bepaalde doelen. In het ergste scenario koppelt Elia gezinnen in meer landelijke gebieden enkele uren af, om een complete panne (met domino effecten) te voorkomen. Dat wordt door Elia een 'brown-out' genoemd. De grootsteden zouden daardoor pas in uiterste nood zonder elektriciteit worden gezet.

Openbare verlichting

In vele Belgische gemeenten is er een goede gewoonte om in de nachtelijke uren de verlichting

te verminderen door een gedeelte van de straatlampen uit te schakelen. Vaak gebeurt dat tijdens de nachtelijke uren tussen 22u00 en 6u00. In veel gemeenten is dat ingegeven door milieubekommernissen, financiële overwegingen en respect voor duisternis. Dat betekent dat de openbare verlichting, nu de donkere winterse periode aanbreekt (zaterdag 1 december start de meteorologische winter), overal op volle kracht brandt tussen ca 17u00 en 22u00. En dat is nu nét de periode van piekverbruik, volgens de CREG en Elia.

De BBL en ABLLO vzw stellen daarom voor om de openbare verlichting tijdens de donkere komende winterweken nooit op volle kracht te laten branden **maar ook in de avondpiek te verminderen**. Als men bedenkt dat 1 doorsnee straatlantaarn toch al gauw een vermogen heeft van **100 Watt** en meer kan men toch snel enig effect op de piekvraag sorteren van deze ook technisch zeer haalbare maatregel. Een stad als Sint-Niklaas bijvoorbeeld, dooft om 22u00 circa **2500** straatlampen met een totaal vermogen van **250 kilowatt**. Voor een landelijke gemeente als Sint-Gillis Waas gaat het om **892** straatlampen met een totaal vermogen van **119** kilowatt.

Het doven van de verlichting is natuurlijk slechts één van de mogelijke maatregelen die onze piekvraag kunnen terugdringen. De milieubeweging vraagt om over het algemeen veel meer werk

te maken van maatregelen om de energie- en piekvraag in alle sectoren te verminderen (woningen, tertiaire sector en industrie). Ook daar is er nog een zeer groot potentieel.

Alleen winnaars

Eigenlijk is door deze eenvoudige winter maatregel **iedereen winnaar**: de lichthinder wordt enigszins ingeperkt, zonder dat de verkeersveiligheid in het gedrang komt. Dat is uiteraard wél het geval bij brown-outs, want dan is er eenvoudigweg geen straatverlichting meer wat evident leidt tot gevaarlijke situaties. Bovendien is het een goede zaak voor het verminderen van de zware verlichtingsfacturen van de gemeentebesturen én ook de CO2 balans wordt er gunstig door beïnvloed.

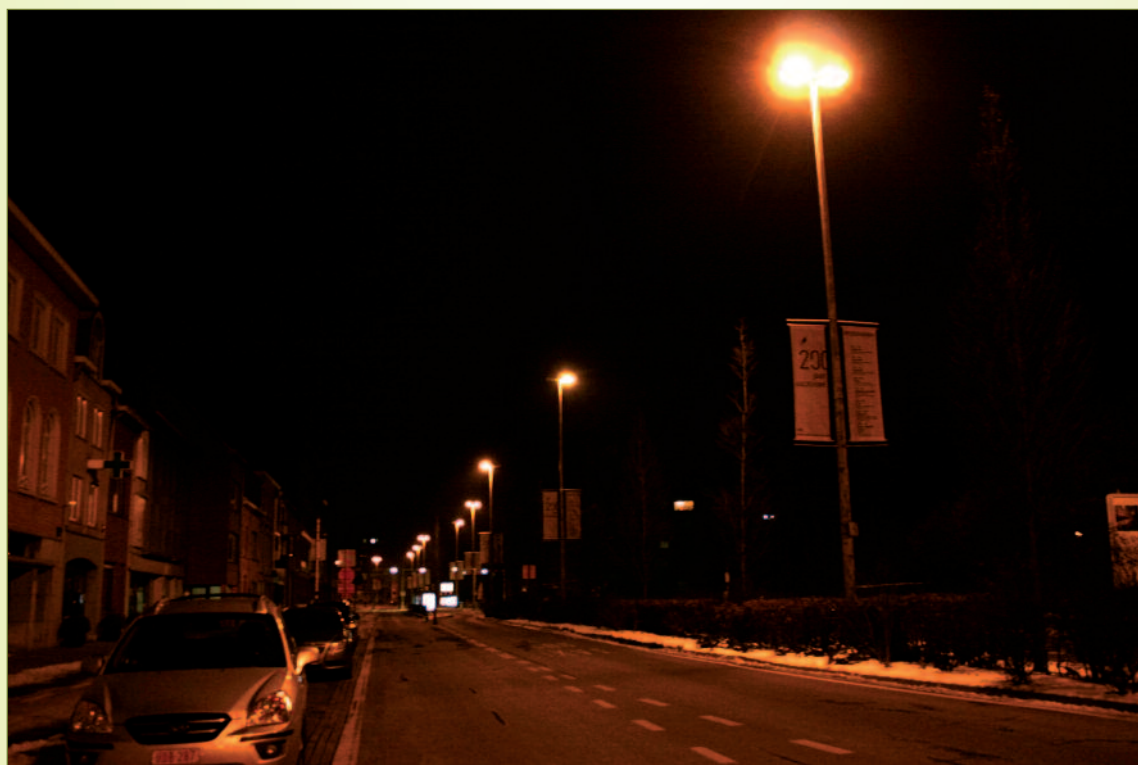
Tenslotte wenst ABLLO vzw te herinneren aan haar pleidooi voor de opmaak van noodverlichtingplannen. Meer info kan je vinden op

www.abllo.be/pdf2/milieu/noodverlichtingplannen_201103.pdf

29 november 2012

ABLLO vzw

LANDBOUWERS LUIDEN DE ALARMBEL OVER TOENAME ZWERFVUIL

Op de MiNa-raad van Temse richtten de landbouwers een **merkwaardig verzoek** aan de milieuverenigingen. Op het landbouwoverleg tussen het gemeentebestuur en de landbouwers, hadden de landbouwers de toename van zwerfvuil in het landbouwgebied aangekaart.

Aangezien de gemeente verklaarde weinig aan dit probleem te kunnen doen, vroegen de landbouwers aan de milieuverenigingen om dit probleem in hun ledenbladen aan te kaarten.

We vermoeden nu wel dat de verstokte sluikestorter niet meteen het Groene Waasland leest. Maar we kunnen toch een oproep doen om waakzaam te zijn. Duizenden ogen zien immers veel meer. Let wel, niemand van ons is bevoegd om overtreders te verbaliseren. Maar het kan wel handig zijn, indien je sluikestorters betrapt en de politie of het gemeentebestuur tips kunt geven.

De GPS is ongetwijfeld een handig ding. Zoals elke interessante uitvinding wordt het jammer genoeg ook gebruikt voor minder goede toepassingen. Dank zij de GPS vindt men bijvoorbeeld heel eenvoudig sluiptwegen. Dit is meestal niet aangenaam voor de plaatselijke bevolking, omdat dit sluiptverkeer hoopt om langs deze sluiptweg even snel op de bestemming te geraken als langs de autosnelwegen. GPS toestel-

letjes helpen niet alleen doodeerlijke chauffeurs, maar ook mindere eerlijke mensen op weg. Zo vinden sluikestorters de weg naar gemakkelijk bereikbare, mooie plekjes die ze met hun zwerfvuil ontsieren.

MIWA is de afvalintercommunale voor de regio Midden-Waasland (Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster). MIWA heeft onlangs een aantal containerparken omgebouwd om **DIFTAR** mogelijk te maken. **DIFTAR of gedifferentieerd tarief** is een manier om het principe 'de vervuiler betaalt' in de praktijk te brengen. Dit betekent dat de veroorzaker van afval moet opdraaien voor de kosten van het verzamelen en verwerken van zijn afval. DIFTAR is niet alleen een goede (financiële) prikkel om min-

afval = grondstof !!

der afval te veroorzaken, maar zorgt er ook voor dat ieder zich bewust wordt van zijn rol in het ontstaan van afvalstoffen en de kosten die met de inzameling en verwerking gepaard gaan. Meer informatie over MIWA vind je op de website www.miwa.be.

De overgrote meerderheid van de fracties die je op het containerpark aanbiedt, kun je er nog gratis kwijt. Slechts voor een beperkt aantal afvalstromen moet je betalen. Ook al zijn de tarieven heel schappelijk, toch vrezen we voor een toename van de zwerfvuilplaag. Sluikstorters zijn immers gekend voor hun niets ontziende gierigheid. Er zijn hardnekkige gevallen van sluikstorters gekend die in plastic zakjes hun afval opsparen en vervolgens langs een

vaste afvalroute deze zakjes in openbare vuilbakken gooien. Door dit ontoelaatbare gedrag zien de gemeenten zich genoodzaakt om vuilbakken te verwijderen of zodanig om te bouwen dat je er met moeite nog iets in krijgt. De blikvangers die her en der langs drukke fietspaden opgesteld staan, vangen ook meer dan enkel drankverpakkingen. Niets is te zwaar of te gek om in de blikvangers terecht te komen : videobanden, tennisketnetten, huisafval , ... Sluikstorters zijn de schaamte al lang voorbij.

Tarieven voor DIFTAR in de Miwa -containerparken

Fijn tuinafval	€ 0,05 / kg
Steenpuin	€ 0,01 / kg
Bouw- en sloopafval	€ 0,13 / kg

Sluikstorten begint met een sigarettenpeuk, een papiertje, een flesje of een blikje, maar kan ook grotere vormen aannemen. Meubelen, TV's, computers, printers, huishoudtoestellen, scheikundige producten, niets is te heet of te zwaar om in het milieu te belanden. Sommigen stampen hun autokoffer, aanhangwagen of bestelwagen vol, om de inhoud in het milieu te dumpen.

Zwerfvuil is een echt probleem. Het is niet alleen slecht voor het milieu. Het ontsiert de omgeving en kan bovendien ook nog erg gevaarlijk zijn voor de landbouwers, de mensen die de wegbermen moeten onderhouden en voor plant en dier. Bij het bewerken van het land, het maaien en het oogsten komen allerlei vormen van zwerfvuil in de machines terecht. Deze kunnen daardoor zwaar beschadigd geraken. Wat nog erger is : rondvliegende brokstukken kunnen mensen ernstig verwonden. Daarom nogmaals een oproep, om hier iets aan te doen.

Tenslotte nog een oproep voor de **hondenuitvoerders**. Bij het onderhoud van plantsoenen, gazons en wegbermen geraken gemeentewerklui regelmatig besmeurd door 'grote boodschappen' van jouw trouwe viervoeter. We beseffen dat het verwijderen van hondendrolletjes geen luxe is, maar je maakt het leven er voor de mensen die moeten maaien of van spelende kinderen er wel heel wat aangenamer door.

WINTERTIJD- VOEDERTIJD

Naar aanleiding van het jaarlijkse vogelweek-end vind je op de website en de ledenbladen van Natuurpunt heel wat tips om vogels te voederen. We nemen deze informatie graag over en hopen dat heel wat vogels in het Waasland kunnen rekenen op wijze vogelvrienden.

Help de vogels de winter door!

In de winter geraken vogels moeilijk aan voedsel. Terwijl ze dan juist extra veel energie nodig hebben om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Insecten zijn verdwenen en bessen zijn vaak al op. Regen en sneeuw maken het de zaadeters moeilijk om bij hun voedsel te komen en insecteneters hebben het al helemaal moeilijk vooral bij vorst. Het bijvoederen van vogels in de winter is bij veel mensen dan ook een populaire bezigheid. Niet alleen help je de vogels om barre tijden door te komen, je krijgt er een schitterend schouwspel voor terug! Vogels die vaak verscholen blijven of in een flits voorbij vliegen, laten zich nu gemakkelijk bekijken.

Voedertips

- Voederen mag op bescheiden schaal het hele jaar door (bijvoorbeeld met zaden), maar het is pas echt nodig als het vriest en/of sneeuwt.
- Voeder niet teveel tegelijk en liefst 's ochtends (na een lange, koude nacht hebben vogels behoefte aan een stevig ontbijt) en tegen het einde van de middag (zo kunnen ze de nacht doorkomen). Overdadig voederen kan muizen en ratten aantrekken.
- Geef geen voedsel waarin zout is verwerkt. In de kaas en het brood dat je voedert zit al meer dan genoeg zout.
- Voeder zeker geen margarine of boter, die werken als laxerend middel.
- Voedsel dat makkelijk bevriest, zoals appels, voeder je best als geheel en niet in kleine stukjes.

Water is broodnodig

In de winter is water even belangrijk als voldoende voedsel. Wanneer het gesneeuwd heeft, is het niet nodig voor water te zorgen. De vogels komen dan aan vocht door van de sneeuw te pikken. Bij vorst zet je best een bakje met water buiten. Voeg nooit zout aan het water toe.

Help, grote vogels in de tuin

De grotere vogels zoals de kauw en de Turkse tortel hebben zeker recht op hun deeltje van het vogelvoer maar nogal wat vogelkijkers willen de grotere vogels liever ontmoedigen.

Zo jagen sommige merels de andere vogels weg omdat de voederplaats deel uitmaakt van zijn of haar territorium. Je kan de merel ontmoedigen door op verschillende manieren voer aan te bieden en eventueel op verschillende plekjes. De merel kan niet op alle plaatsen tegelijkertijd zijn en moet wel anderen toelaten en misschien is dat geen deel van zijn territorium.

Voor de roodborst is een voedertafeltje aangewezen, niet alle merels durven daar op te landen, zeker niet als het een met een dakje is (wat aan te raden is).

Waarom moet je eigenlijk vogels voederen?

De beste voedertafel is een tuin die op een natuurlijke wijze is aangelegd en onderhouden. In een natuurlijke tuin staan besdragende struiken, blijven uitgebloeide bloemen staan en liggen er bladeren op de grond tot in het voorjaar. Daar valt voor de merel en het roodborstje altijd wat te vinden!

Zuiver biologisch gezien hoef je vogels niet bij te voederen. Toch zijn er een aantal redenen waarom Natuurpunt adviseert om tuinvogels in barre tijden te voeren. Allereerst verteren vogels bij strenge vorst snel hun vetreserves om hun hoge lichaamstemperatuur van zo'n 40° te behouden. Een winterkoninkje kan in een koude winter nacht wel 10% van zijn lichaamsgewicht verliezen! De dagen zijn ook kort, waardoor er weinig tijd is om voedsel te zoeken.

Bovendien is het natuurlijke voedselaanbod van vogels de voorbije decennia sterk afgenomen door verstedelijking, industrialisering en intensivering van de landbouw. Allemaal redenen om het de vogels iets makkelijker te maken. Daar komt bij dat

het een bijzonder leuke manier is om uw tuinvogels beter te bekijken

Voederplank of voederhuisjes?

Veel vogelsoorten zoeken hun voedsel van nature op de grond. Een sneeuwvrije plek is dan ook een geschikte voederplaats, liefst in de buurt van struiken of een haag, zodat vogels bij gevaar snel een veiliger plek kunnen vinden.

Het voordeel van een overdekt voederhuisje is dat het voeder beschermd is tegen regen en sneeuw. Een open voederplank daarentegen heeft weer het voordeel dat ze makkelijk toegankelijk is. Een open voederplank moet opstaande randen hebben van enkele centimeters. Openingen op de hoeken zorgen voor de afvoer van regenwater.

Hou het netjes

Het is belangrijk dat je de voedertafel regelmatig schoonmaakt met heet water en een borstel (gebruik nooit chemische producten). Dit voorkomt dat vogels ziek worden van beschimmeld en rot-tend voedsel. Daarnaast kan een vervuilde voederplan een besmettingshaard zijn waar vogels elkaar besmetten met ziektekiemen. In de winter zijn vogels verzwakt en daardoor extra kwetsbaar.

Niet voor de poes

Let op dat de plank of het huisje zo staat opgesteld dat er geen kat bij kan. Plaats ze daarom op minimaal 1,50 meter van de grond. In de Natuur.winkel kan je ook terecht voor voederhuisjes, maar je kan er ook een zelf maken!

Wie eet wat?

- Merel, kramsvogel, koperwiek, zanglijster en spreeuw

Brood, gewelde krenten en rozijnen, kaasresten, fruit, schillen en klokhuizen, alle soorten bessen, gekookte aardappelen.

Op de grond, sneeuwvrij, een open plek met

beschutting dichtbij.

- Koolmees, pimpelmees, matkop, kuifmees, zwarte mees en staartmees

Vetbollen, slingers ongebrande, ongezouten pinda's, halve kokosnoot, vogelzaad en zonnebloempitten.

Op de voedertafel, voederbuis, opgehangen in bomen of struiken.

- Specht, boomklever en boomkruiper

Ongezouten pinda's en noten, vetbollen, zonnebloempitten, kaas zonder korst.

Eventueel vastgemaakt aan een boomstam op een rustige plek.

- Huismus, ringmus, sijs, distelvink, vink, keep en groenling

Bruin brood, onkruidzaden, gemengd strooizaad, etensresten, zonnebloempitten.

Op de grond, voedertafel, voederbuis.

- Winterkoninkje, heggenmus en roodborstje

Universeel voer, bessen, meelwormen, broodkruidmels, maden en larven, ongekookte haver-mout.

Op de grond, sneeuwvrij, mag ook beschut onder heggen en struiken.

Hoe maak je een vetbol?

Vetbollen maken is een leuke bezigheid om bijvoorbeeld samen met kinderen te doen. Stel het menu voor je favoriete vogels samen en de kookles kan beginnen.

- Smelt 0,5 kg ongezouten rundvet in een pan. Wacht tot het warm is, maar niet te heet.
- Voeg daar al roerend een mengsel van ca. 120 g gebroken hennepzaad en 50 g zonnebloempitten aan toe. Voeg eventueel het vogelvoer van je favoriete vogels toe.
- Giet de warme brij in een vorm, bijvoorbeeld een blikje, een melkkarton, een theeglas of een halve kokosnoot
- Voordat de brij stolt, leg je hierin een stevige katoenen draad die er ruim bovenuit steekt (om de vetbol op te hangen).
- Zodra de massa hard is geworden, kan je hem ophangen.
- Soms is de vetbol moeilijk uit de vorm los te krijgen. Hou een glas of blik even in heet water, dan komt de vetbol gemakkelijk los.

MOLSBROEKJAAR 2013

2013 is voor het Molsbroek een gouden jubileumjaar. In 1963 noteerde de huidige conservator André Verstraeten, hier zijn eerste vogelwaarnemingen. Het zou de start worden van 50 jaar ononderbroken inzet en engagement voor dit natuurreservaat in het bijzonder en voor de natuur in Vlaanderen in het algemeen. Na 1963 vormde zich hier een kleine kring van vogelkijkers en vogelringers die zich strijdbaar wilden inzetten voor het natuurbehoud en de landschapszorg. Dank zij dat pionierswerk van die eerste jaren heeft de natuur in onze regio een plaats verworven. Uit die kleine kring is ook vzw Durme opgericht, die sinds 1969 zorgt voor het beheer van het Molsbroek. Daarbij ging niet alleen aandacht naar natuurlijk en landschappelijk erfgoed, maar ook naar natuureducatie, kunst en historisch erfgoed.

Naar aanleiding van het jubileumjaar wordt een 'Molsbroekjaar 2013' georganiseerd. Zo wil vzw Durme met een reeks éénmalige activiteiten, zowel op korte als op lange termijn, de natuur- en erfgoedwaarde van het gebied nog sterker in de kijker zetten. Hieronder twee activiteiten die je alvast in je agenda kan noteren. In het volgende nummer van 'Durme- en Scheldeland' zal meer info verschijnen over het volledige programma van dit 'Molsbroek-

jaar 2013'. Wel kunnen we al verklappen dat er tegen eind 2013 ook een boek over het Molsbroek uitgegeven zal worden!

DOORTOCHT VAN 2 ZEEARENDEN IN DE DURMEVALLEI

Tijdens de vorige winter verbleef een zeldzame klappekster in de Durmemeeersen in Waasmunster en Hamme. In de hoop dat de klappekster deze winter zou terugkeren, wandelde ik daar op een mooie zaterdag (27 oktober) rond. Maar de klappekster zag ik niet. Wél verscheen plots om 17u een andere topper van formaat: een zeearend! De vogel kwam vanuit het oosten relatief laag aangevlogen en werd bijna continu lastig gevallen door kraaien en kauwen uit de bossen van Waasmunster. Hij vloog geleidelijk richting west, daarbij regelmatig ook rondjes schroevend. Op het moment dat de vogel pal over de Durmemeeersen passeerde, werd de extase nog groter toen er hoger in de lucht plots een tweede zeearend verscheen! Samen met een toevallig passerende Carlos Steeman kon ik om 17u10 nog zien hoe de 2 onvolwassen zeearenden in zuidwestelijke richting uit het zicht verdwenen. Ik verwittigde snel Rudi Van Onderbergen en hij kon enkele minuten later nog één van de vogels op-

vangen boven Zele, richting west of zuidwest vliegend.

Leuk is ook het feit dat zeearenden eerder die namiddag al overvliegend werden waargenomen boven de trektelpost Maatheide in Lommel (Limburg) en daarna ook boven de Kleine Netevallei (Antwerpen), in beide gevallen richting west vliegend. De periode van de dag en de vliegrichting passen volledig met de waarneming in de Durmevallei. Bovendien werd de volgende ochtend een zeearend gezien nabij Zottegem, wat verder zuidwestelijk in Oost-Vlaanderen. Waarschijnlijk ging het hier om één van de vogels. Twee dagen later verscheen ook plots een zeearend in de Oostkustpolders en werd opnieuw één vogel over Maatheide vastgesteld (deze keer richting oost vliegend). Had één van de vogels zich bedacht en keerde hij terug via dezelfde weg?

De zeearend is in Vlaanderen een zeer zeldzame doortrekker en soms een wintergast in uitgestrekte gebieden zoals de Oostkustpolders. Door zijn opvallend brede vleugels met een enorme vleugelspanwijdte (tot 2,5 meter) heeft deze grootste Europese roofvogel de bijnaam "vliegende deur" gekregen. De zeearend komt tegenwoordig weer in redelijke populaties voor in Scandinavische landen en ook in Noord-Duitsland, Polen en de Balkan komen nog populaties voor. In Schotland was er een succesvolle herintroductie en in de Oostvaardersplassen in Nederland is er sinds 2006 een vast broedkoppel. In Vlaanderen misschien ook in de toekomst?

Joris Everaert

UPDATE KLEURRINGONDERZOEK IN MOLSBROEK BROEDSEIZOEN 2012

Het kleurringonderzoek naar kokmeeuwen in het Molsbroek loopt nu al voor het vierde opeenvolgende jaar. Traditiegetrouw bouwt de broedkolonie zich op vanaf eind februari om tegen midden juli weer volledig ontbonden te zijn. Voor 2012 werd de populatie op 1600 koppels geschat en werden er uiteindelijk 178 jonge kokmeeuwen gekleurringd.

Uitwisseling en terugkeer

In het voorjaar 2012 konden we voor het eerst uitwisseling vaststellen van gekleurringde meeuwen tussen de verschillende broedkolonies in Vlaanderen en Nederland alsook terugkeer van volwassen vogels naar hun eigen geboortekolonies. Dat volwassen meeuwen in andere kolonies of in de eigen broedkolonie opduiken, gebeurt zonder uitzondering pas vanaf een leeftijd van drie jaar. Zo werden volwassen gekleurringde vogels gemeld in de kolonie van de Antwerpse haven die geboren waren in de kolonies van Lommel en Molsbroek. Ook over de landsgrenzen heen werd uitwisseling vastgesteld in Nederlands Limburg (geboortekolonie Lommel) en Terneuzen (geboortekolonie Gent). Terugkeer naar de eigen geboortekolonies (vastgesteld in Molsbroek en Antwerpse haven) gebeurt eveneens vanaf een leeftijd van drie jaar. Fijn was dat we in Molsbroek niet enkel oude bekende kokmeeuwen, maar ook een gekleurringde zwartkopmeeuw al voor het tweede opeenvolgende jaar in de broedkolonie konden verwelkomen.

Broedseizoen Molsbroek

Het broedseizoen van 2012 was wat minder dan vorig jaar. Het aantal kokmeeuwen werd op 1600 koppels geschat tegenover 1800 in 2011. Echter op 'ringersvlak' was het eentje om in te lijsten. We begonnen eraan op 18 mei en hebben 7 opeenvolgende zaterdagen (telkens om 6u 's ochtends) kunnen ringen met mooi weer en ideale waterstanden om vlot de nesten met kajak te kunnen bereiken. Dat resulteerde dan ook in 178 gekleurringde meeuwen. Vanaf 18 maart was het adult vrouwtje hybride kokmeeuw x zwartkopmeeuw (EEVY) weer present. Ze verbleef gedurende het

volledige broedseizoen op exact hetzelfde territorium als vorig jaar (bamboestokje stond nog naast de pol van scherpe zegge waarop ze vorig jaar broedde). Op 29 april ondernamen we een poging om haar mogelijke nest te lokaliseren, zonder succes. Aangezien we bovendien geen copulatie, noch enige vorm van broedgedrag hebben gezien, concluderen we dat ze in 2012 geen broedpoging heeft ondernomen.

Terugmeldingen

Zoals eerder bericht in Durme- en Scheldeland, breidde ons kleurringonderzoek zich uit naar andere Vlaamse kolonies. Sinds 2012 hebben we de taalgrens overgestoken en worden nu ook kokmeeuwen uit de broedkolonie van les Marais d'Harchies (Henegouwen) met geel gekleuringd. Op 5 december 2012 stond de teller op 1.109 gekleuringde meeuwen (1053 pullus + 56 adult), waarvan 431 in Molsbroek. We ontvingen tot op heden 482 terugmeldingen van 217 verschillende vogels. Circa de helft van de terugmeldingen is van buiten het broedseizoen, hoofdzakelijk uit Frankrijk en Spanje. Voor meer info zie www.bhgull.be.

Dank

Ook tijdens het broedseizoen 2012 kon ik weer rekenen op fantastische 'partners in crime'... Dank aan Bob (!), Geert DS, Geert B, Willem, Robbe, Alain, Marieke, Michaël, Joris & Michel om hun steentje bij te dragen aan dit intensieve onderzoek.

Niet voor iedereen evident maar zoals Bob nog zei:

"Niks zo mooi om je dag mee te beginnen als in alle vroegte het moeras in te duiken om meeuwen te ringen!"

Tim Audenaert

VONDST VAN EEN DODE VELDSPITSMUIS OP DE DIJK VAN HET MOLSBROEK

Eind oktober vond vrijwilliger-terreinarbeider Christophe Hillaert een dode spitsmuis op de dijk van het Molsbroek. Nader onderzoek toonde aan dat het om een heel bijzonder dier ging. Volgende kenmerken deden ons besluiten dat we te maken hadden met een veldspitsmuis: een duidelijke grens

tussen de donkere bovenzijde en de lichte onderzijde, opvallend grote oren, witte tanden en lange zilverkleurige haren op de tweekleurige staart *[zie foto]*.

Het feit dat de veldspitsmuis het afgelopen jaar slechts op drie andere locaties in België is waargenomen (bron www.waarnemingen.be) toont de zeldzaamheid van het dier aan.

Aangezien veel natuurliefhebbers weinig aandacht besteden aan zo'n klein dier, zal het aantal meldingen gering blijven. Maar ook in braakballen worden schedels van veldspitsmuizen slechts heel sporadisch aangetroffen. **We kunnen gerust stellen dat de veldspitsmuis samen met de bever en de boomarter tot de zeldzaamste zoogdieren van onze reservaten behoort.**

Hoe het dier in het Molsbroek terecht is gekomen, is me een raadsel. Het moerassige biotoop van het Molsbroek lijkt geschikter voor waterspitsmuis en met de biotoopbeschrijving voor de veldspitsmuis: 'struikgewas, bosranden, open velden' of 'kleinschalige landschappen met open karakter' wordt evenmin duidelijkheid geschapen.

Misschien komen er in het Molsbroek nog altijd veldspitsmuizen voor omdat het gebied door zijn indijking een goed bewaard kleinschalig hooiland-landschap is gebleven en nooit onderhevig is geweest aan intensieve landbouw.

Kristof Scheldeman

MEER AANDACHT VOOR DAGVLINDERS IN 2013

2013 wordt een belangrijk jaar voor dagvlinders. In onze streek tussen Durme en Schelde wel te verstaan. Maar ook in de ruime omgeving van het werkingsbied van vzw Durme zal in 2013 intensief worden gezocht naar de aanwezigheid van die gevleugelde insecten. Dagvlinders zeggen veel over de omgeving, hoog tijd dus om dat eens breder in beeld te brengen met het 'project dagvlinders 2013'.

De nieuw opgerichte werkgroep dagvlinders onder de koepel van VVE (Vlaamse Vereniging voor Entomologie) heeft de aanzet gegeven tijdens haar eerste bijeenkomst in het Bezoekerscentrum Molsbroek in Lokeren.

Meteen wordt dit ook haar thuisbasis voor de komende meetings. Wie zich geïnteresseerd voelt in deze materie, weet waarnaartoe. Tijdens die bijeenkomsten staan steeds diverse thema's over dagvlinders op het programma. Meestal hebben die onderwerpen een wetenschappelijke achtergrond, maar ook beheer en reisverslagen komen ruimschoots aan bod.

Die werkgroep doet dan ook een oproep aan alle leden en sympathisanten om dit jaar extra aandacht te schenken aan dagvlinders en hun observaties door te vegen. Mensen die actief willen meewerken aan het project, kunnen gedurende het jaar uitkijken naar dagvlinders in hun omgeving. Voor een rapport moet die vaststelling genoteerd worden. Dat kan het best door de waarnemingen in te dragen in een Excel-bestand en dat op het einde van het dagvlinderseizoen door te geven. Je kan ook je observaties ingeven in www.waarnemingen.be. Daar kan je op het einde een Excel-formulier uploaden met je gegevens. Neem – als

dat enigszins kan - ook foto's van die dagvlinders om je waarneming te staven.

Die gegevens worden dan gecentraliseerd worden en verwerkt tot een bruikbaar geheel. Daarna zullen alle dagvlinderwaarnemingen gebundeld worden in een publicatie met alle soorten en hun specifieke verspreidingskaarten in dit projectgebied. Het wordt een unieke gelegenheid om het ruime gebied waarin we leven, in kaart te brengen. Hopelijk krijgen onze dagvlinders dan ook meer aandacht van de overheid en kan er op termijn meer rekening gehouden worden met hun omgevingsbehoeften.

Op 12 december werd een bijeenkomst gehouden voor mensen die een extra inspanning willen leveren tijdens dit project. Die selecte groep kreeg verscheidene km-hokken toegewezen waarin ze gedurende het jaar actief op zoek gaan naar dagvlinders. Dit gebeurt drie maal per jaar in dezelfde biotopen. Ieders waarnemingen kunnen daarbovenop een zeer waardevolle aanvulling zijn. Wie ingeschreven is op de digitale nieuwsbrief van vzw Durme, wordt op tijd op de hoogte gebracht welke soort dagvlinders er op dat moment vliegt en waar die het best te zien zijn. Ook bijzondere waarnemingen zullen (lieft met foto) extra in de kijker worden geplaatst in deze nieuwsflash.

Wil je meer info? Geef een mailtje naar couckuyt.jurgen@telenet.be en wij nemen contact op je voor meer details. Help ons met dit éénmalige project dagvlinders 2013.

Project dagvlinders
2013
Durme- en Scheldegebied

Aphantopus hyperantus (Koevinkje)

NIEUWE WEEKENDHUIZEN IN DE ZANDSTRAAT TE STEKENE

De actiegroep 'Stekene Verkocht' begrijpt niet waarom de gemeente Stekene een bouwvergunning afleverde voor 10 nieuwe weekendverblijven in de Zandstraat te Stekene.

Het betreft weekendhuizen met een bouwvolume van ongeveer 330 m³. Veel groter dan de provinciale verordening toestaat. Het worden dus riante woningen waar men op een comfortabele wijze permanent kan wonen. De weekendhuizen bevinden zich volgens de provinciale visietekst in een cluster met herbestemming 'open ruimte'

In 2010 diende men reeds een aanvraag in om op deze goedgekeurde verkaveling van 1984 tien weekendhuizen op te richten.

Deze bouwaanvraag werd door de gemeente en door de provincie in beroep geweigerd

De eigenaar trok dan naar de raad voor vergunningsbetwistingen. Op 18 februari 2012 werd het dossier ontvankelijk verklaard.

En dan gebeurt er iets heel vreemd. In plaats van het oordeel van de raad voor vergunningsbetwistingen af te wachten dient men plots, op 30 juli 2012 weer een bouwaanvraag bij de gemeente Stekene in. En...op 8 oktober 2012 keurde het college de bouwaanvraag goed. Onbegrijpelijk, want bij gelijkwaardige dossiers schrikt de provincie er niet van terug om na een teniet doen van de beslissing door de raad van vergunningsbetwistingen weer een negatief advies te geven bij de volgende bouwaanvraag.

De gemeente Stekene beweert altijd dat de problematiek van de weekendverblijven een zaak van de provincie is. In dit geval was er inderdaad een juridisch geding tussen de provincie en de eigenaar. Waarom voelde de gemeente Stekene zich plots geroepen om een bouwvergunning af te leveren op 8 oktober 2012? We durven het haast niet te suggereren maar als je naar de datum van de goedkeuring kijkt...

Gelukkig is er een lichtpunt. GPS Stekene diende een agendapunt bij de gemeenteraad in om borden 'verboden woonzone' te plaatsen bij de clusters van weekendverblijven.

Met unanieme goedkeuring besloot de gemeenteraad dat men zal onderzoeken waar deze borden kunnen geplaatst worden.

GROEN LACHEN

1) Langsheen de onlangs ingehuldigde fietsroute gedeelte Beveren – Hof Ter Saksen, werkt de nieuwe aangebrachte verlichting met bewegingsdetectie, niet alleen voor plaatselijke fietsers maar ook met voorbijrijdende treinen op beide sporen. De NMBS dankt de stad Beveren voor zoveel gulheid....

Troost; de nodige energie wordt terplaatse opgewekt door de zon.

2) De noodverlichting "treintunnel" Kennedy" brandt sinds enkele maanden **bestendig** ipv voorziene **30 min.** 360 spots branden door een wellicht plaatselijk, geblokkeerde drukknop.

Electrabel dankt de NMBS voor zoveel gulheid....

Luc De Brabander

ABLLO vzw

Zie ook de webstek : www.abllo.be klik dan op **kalender**

C.V.N. wandelingen : *De deelname is gratis. Iedereen is van harte welkom.*

De wandelingen duren tussen de 2 en 3 uur.

L = Laarzen gewenst, zeker bij vochtig weer. * = Geschikt voor wagentjes.

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Zondag 27 januari

Natuurpunt Waasland Noord

Winterwandeling in het Stropersbos

Ook in de winter is er heel wat natuur en leven in het bos. Eind januari merken wij reeds een pril begin van nieuw leven in het bos. We vertekken om 14 uur aan café " de Oude statie" , buitenstraat 7 te De Klinge. We wandelen ongeveer 2,5 uur. Na de wandeling kan wie dat wenst een kom soep eten in Café " De Oude Statie". Hiervoor moet je echter inschrijven door 2,5 Euro te storten op rekening BE 38 0000 1056 0872 op naam van Natuurpunt Waasland Noord met vermelding winterwandeling. Info: Etienne Van Den Hende 0494 663725

Hortus ter Saksen Natuurwandeling in Hof ter Saksen van 14 - 16 uur

Nu er geen bladeren aan de loofbomen staan, verkennen we het arboretum in al zijn winterpracht en nemen knoppen, schors, silhouet,... waar. Winterbloei in al haar pracht met de katjes van hazelaar en els, de pluimen van Skimmia, de gele bloemtrossen van Mahonia, het stinkend nieskruid,...We genieten van de zoete geur van Lonicera fragrantissima en zoeken zelfs naar de roze meeldraden van Sarcococca. De gids heeft ongetwijfeld aandacht voor de vele soorten en cultivars toverhazelaars. Natuurgids: Chris Van Nieuwenhuyse

Donderdag 31 januari

Natuurpunt Scousele ism gemeentebestuur Temse

Info-vergadering paddenoverzet

In 2013 zal de paddenoverzetactie van half februari tot eind maart weer op volle toeren draaien. We hebben een flink aantal mensen nodig in de Scouselestraat om de 3km lange afsluiting 2 maal per dag te controleren, de diertjes uit de emmers te halen en veilig over te brengen. Of misschien wil je wel helpen op Hollebeek of in Tielrode? Heb jij zin om ons gemotiveerd team te versterken? Iedereen is welkom op de infoavond waar je alles te weten komt over de paddentrek, waar er wordt overgezet en hoe er gewerkt wordt.

Locatie Gemeentehuis de Zaat te Temse, 5de verdieping zaal 'De Durme' om 20u.

Meer info: Dirk Meersman 03 711.27.53 of meersman.dirk@skynet.be

Zaterdag 2 februari

Hortus ter Saksen

Winterkenmerken bij onze

houtachtigen herkennen van 10 - 16 uur

In de winter hebben bomen en struiken minder opvallende uiterlijke kenmerken. Bladeren, bloemen of vruchten ontbreken als hulpmiddel bij de determinatie. We kunnen echter ook aan de slag met de knoppen, het uiterlijke en het binnenste van de twijgen en de bladlitteken; littekens die overblijven na het vallen van het blad.

Als gereedschap breng je best een loupe en een mesje mee. Vergeet ook je lunchpakket niet.

Organisatie: Hortus ter Saksen vzw ism Land- en tuinbouwcentrum Waasland en CVN-Waasland . Lesgever: Jan Van Bogaert, Hortus ter Saksen vzw . Plaats: hoeve Hof ter Saksen. Inschrijven noodzakelijk via www.hortus-ter-saksen.be of info@hortus-ter-saksen.be of 0473 27 60 85 voor 30 januari 2013. Deelname: 10 euro, incl. drankje en handleiding

Oproep van Natuurpunt Scousele :

Wandeling Barbierpolder (overstromingsgebied Kruike, Bazel, Rupelmonde) om 19 uur :

Feeëriekke fakkeltocht. Vertrek Bazel : Lange Gaanweg aan kasteelvijver (Vaart) ter hoogte van het standbeeld. Stevige wandelschoenen of laarzen en zaklamp.

Organisatie Waterwegen en Zeekanaal.

Gidsing: Barbiërgidsen.

Laat je op zaterdagavond 2 februari bij het schemerlicht van fakkels onderdompelen in de waterverleden van de Polders . Tijdens deze avondlijke tocht onthullen gidsen hoe de polders de watersnoodramp van 1953 - nu exact 60 jaar geleden - doorstonden. Een vleugje Scheldepoëzie en extra kaarslicht op de achtergrond zorgen voor de nodige sfeer tijdens deze feeëriekke fakkeltocht. Ge niet je mee? Meer info : Nine

vzw Durme Samenkomst Dagvlinderwerkgroep i.s.m. de Dagvlinderwerkgroep onder de koepel van VVE

Ben je geïnteresseerd in dagvlinders? Mis dan zeker deze studienamiddag over dagvlinders niet.

Het programma is divers: er is voor ieder wat wils. Meer info op www.vzwdurme.be.

Afspraak: om 13.45 uur in bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 in Lokeren.

Inschrijven en info: graag een mailtje naar [sylvain.cuvelier\[at\]telenet.be](mailto:sylvain.cuvelier[at]telenet.be) om je in te schrijven.

www.phegea.org

CVN = CVN wandeling !!

Zondag 3 februari

CVN Molsbroek, 14u30 Bezoekerscentrum Lokeren.
info@vzwdurme.be of 09 348 30 20 *

Natuurpunt-WAL en groendienst Beveren

Vogels voeren en beloeven van 10 - 16 uur

Tijdens het telweekend voor tuinvogels heet Natuurpunt-WAL wandelaars en natuurvrienden welkom aan de voertafel van de groendienst. Met de beschikbare telescopen en verrekijkers kan men overwinterende tuinvogels observeren. Net als bij vorige edities hopen we opnieuw verschillende soorten mezen, vinken, sijzen, roodborstjes, winterkoninkjes, gaaien, spechten, goudhaantjes, merels en groenlingen te spotten. Ook de eekhoortjes van het domein zullen af en toe een nootje meepikken. Natuurgidsen staan ter beschikking om deskundige uitleg te geven. De deelnemers worden in de watten gelegd met een heuse tuinvogelinfostand, glühwein en chocomelk. Ideeën om van uw eigen tuin een vogelparadijs te maken kan je zo meenemen.

NIEUW tussen 10 en 12 uur staan ervaren fotografen klaar met 'tips en trucs' om je natuurfoto's nog beter te maken

Vogels kijken met natuurgidsen van Natuurpunt-WAL. Plaats: paviljoen links van de oranjerie in park Hof ter Saksen. Info: Jerome De Bock, T 03 775 97 47. Gratis deelname. Telformulier downloaden op www.natuurpunt.be/tuinvogels

Zaterdag 9 februari

Natuurpunt Waasland Noord

infomarkt in de bib. van Sint-Gillis-Waas

doorlopend van 14 - 17 u. Wat bieden wij u aan: filmvoorstelling, bodemsafari, fotoreportage activiteiten 2012, programma 2013, info paddenoverzetactie, de werking van onze lokale afdeling, kinderanimatie, natuurwinkel en natuur.café.

Natuurpunt Zuid-Waasland

Algemene Statutaire Ledenvergadering te Belsele om 15 u in zaal B van de parochie-zaal te Belsele, Hof van Belsele 1 te 9111 Belsele.

Agenda.

Welkom met een drankje.

Geleide wandeling door Park Deprez, achter de pastorij. Jaarverslag 2012 Kasverslag en goedkeuring ervan.

Aanvaarding van nieuwe bestuursleden.

Herverkiezing en bevestiging bestuursmandaten.

Aanduiding van de stemgerechtigde leden in de Algemene vergadering van Natuurpunt.

Kijk op de komende jaarwerkings receptie.

Wij hopen U talrijk te ontmoeten deze dag. Kandidaat nieuwe bestuursleden kunnen zich melden bij de voorzitter: tel: 03.772.43.06 Gustaaf.lerno@kynet.be

Rond 18 u:

Aansluitend aan deze algemene vergadering kan je gezellig aan tafel blijven napraten tijdens onze feestmenu. Niemand moet zich verplicht voelen; je kan ook alleen de Algemene Vergadering bijwonen.

Wij bieden de keuze uit 2 voorgerechten en 2 hoofdgerechten.

Broccolisoepp is er voor iedereen, alsook koffie met versnaperingen. Gelieve bij uw inschrijving uw menukeuze aan te duiden.

Menu A: Soep, scampi met merikswortelsaus, botervis met fijne currysaus. Menu B: Soep,scampi met merikswortelsaus, varkenshaasje in champignonsaus. Menu C: Soep,rauwe boerenhesp met meloen, botervis met fijne currysaus. Menu D: Soep, rauwe boerenhesp met meloen, varkenshaasje in champignonsaus. Wij bieden U dit aan voor de prijs van 30 €, per persoon. Inschrijven en betalen **voor 1 februari 2013** op reknr: 880-4709431-31 van Natuurpunt Zuid-Waasland met vermelding van het aantal personen en de menukeuze.

Zondag 10 februari

Hortus ter Saksen Natuurtocht Dendermonde - Denderbelle - Dendermonde.

We nemen de GR 5A zuid en trekken door het natuurgebied Bellebroek. Verderop lopen we op de Denderdijk en via veldwegen bereiken we Denderbelle.

Afspraak : 9.30 uur aan het station van Dendermonde.

Inschrijven bij Freddy 0475 92 34 84 of

freddy.moorthamer@skynet.be

vzw Durme

Watervogels herkennen in Lokeren-Molsbroek en Waasmunster-Hamputteni.s.m. Vogelwerkgroep Durmevallei

We maken een wandeling met verrekijker en telescoop, om de diversiteit aan watervogels te bekijken in het Molsbroek en aan de Hamputten. Ontdek samen met enkele vogelexperts welke vogels zich niet allemaal schuilhouden in het Molsbroek en omgeving.

Afspraak: om 14.30 uur aan bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, Lokeren.

Meebrengen: verrekijker en eventueel vogelboek. Heb je geen verrekijker dan kan je er voor 0,50 euro een ontlenen in het bezoekerscentrum Molsbroek.

Info: Gratis wandeling. Geen voorkennis vereist.

Contact: Joris Everaert, 0497 67 23 69. Meer activiteiten van de vogelwerkgroep Durmevallei vind je op www.durmevallei.be.

Donderdag 14 februari

Wase Imkers Lentevergadering

'Oud nieuws of niets nieuws onder de zon?'

Weetjes uit boeken van voor de oorlog. Huize Steenstraete. Geert Smet en Willy Devriese.

Vrijdag 14 februari

vzw Durme Tie a yellow ribbon round the Old Oak Tree Bomen en struiken in liedjes en gedichten

Op deze avond maken we het ons gezellig en - zonder de melige toer op te gaan- luisteren we naar liedjes en gedichten waarin bomen en struiken de hoofdrol spelen. De genres variëren van Frans chanson over klassieke muziek tot echte hiphop en natuurlijk zullen nostalgische popklassiekers niet ontbreken.

Al wie een hart heeft voor de medemens en voor bomen, wordt hartelijk uitgenodigd op deze valentijnsamenkomst om elkaar warm te maken voor een spetterend natuurjaar [wie wil mag dat best letterlijk opvatten].

Afspraak: om 20 uur in bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, Lokeren. Einde voorzien om 22 uur. Info: Gratis. Breng gerust zelf een liedje of een gedichtje over bomen en struiken mee.

Contact : Patrick De Spiegeleir, 09 348 83 18.

Zaterdag 16 februari

Velt Verdelen van zaden en hulpstoffen.
van 10:00 tot 12:30 Parking Smatch, Watermolendreef 151, 9100 Sint Niklaas

Zondag 17 februari 2013

Natuurpunt Moervaart-Zuidlede

In het spoor van de Galloways.

De Gallowayrunderen die in het Heidebos leven maken hun eigen paadjes doorheen dit natuurgebied van 300 ha. Ze trekken regelmatig van de ene naar de andere kant van het reservaat om te grazen en te vertoeven in de omgeving van één van de veedrinkpoelen. Zij gebruiken hiervoor telkens dezelfde paden die ze zelf creëren doorheen hei en bos. Voor één keer mogen wij van hun paden gebruik maken! Gratis wandeling onder begeleiding van de beheerders van het Heidebos.

Afspraak: om: 14.00u aan parking 1 van het Heidebos
Info: 09/356.91.18. e-mail: danielheidebos@skynet.be

Velt Groene mama's: Table d'Amis Vegetarisch koken met wintergroenten van 10:00 tot 13:00

Met een kleine groep gaan we samen bij een Groene MaMa thuis enkele heerlijke, vegetarische gerechten maken waarbij de seizoensgroenten centraal staan.

Prijsinfo: Kostprijs aankoop ingrediënten wordt verdeeld onder aantal deelnemers.

Werkgroep: Groene mama's.

Verantwoordelijke: ISABELLE BOLLAERT (ferrybelly@gmail.com 0498 / 72.58.31). Locatie en adres: Bij inschrijving meegedeeld, 9112 Sinaai

Natuurpunt Scousele Watervogeltelling

locaties : wachtbekken Temse, Waesmeer en Tielrode Broek. Afspraak aan de visvijver Lange dreef Steendorp met de fiets. Wil je graag meegaan ? Contacteer Gerry 0498 57 72 24 gerry.heyman@telenet.be

CVN Oude Durme-winterwandeling,
14u00 Palinghuis, Waasmunster
jeanpaul.debeleyr@ond.vlaanderen.be L

Zaterdag 23 februari

De kerkuilenwerkgroep Zuid-Waasland

Uilenwandeling

Zin in een mysterieuze avondwandeling bij bijna volle maan ... dan gaan we samen op zoek naar uilen in Puivelde.

Op zaterdag 23 februari trekken we nog eens onze wandelschoenen aan voor een +/- 4km lange tocht voor het determineren van nachtroofvogels.

Met wat geluk horen en zien we Steenuil, Bosuil en Kerkuil.

We verzamelen om 19u30 stipt aan de kerk van Puivelde. Het einde is voorzien om 22u30. Voorzie stevige schoenen, een fluo-vestje en een bescheiden zaklamp.

Voor meer info : Eddy De Taey 03 772 28 08 of 0479 28 73 84 detaey@hotmail.com

Marc Aerts 03 777 89 16 of 0485 38 19 87 aertskes@euphony.net

Wim De Backer 03 772 27 97 of 0472 74 19 95 wim.de.backer@scarlet.be

Zondag 24 februari

Natuurpunt Waasland Noord Vogels kijken op de plassen van de nieuwe natuurgebieden op de Linkerscheldeoever.

We trekken naar die plassen die voor ons vogelkijkers op dat ogenblik het meest interessant zijn. We komen samen aan de kerk van Kieldrecht om 14.00 uur. Warme kledij noodzakelijk, verrekijker meebrengen en eventueel telescoop. Info: Chris 0478 596260.

Zaterdag 2 maart

Hortus ter Saksen Fruitsnoei in de hoogstamboomgaard van 13.30 – 17 uur

Bij het aanplanten van een fruitboom is snoei noodzakelijk om te komen tot een goede ontwikkeling van de gesteltakken. De volgende vijf tot tien groeiaren zorgt de vormsnoei voor voldoende vruchthout op de juiste plaats. Daarna zorgt de onderhoudssnoei voor de juiste verhouding tussen groei en bloei.

Wie dit wil kennen komt kijken, wie het wil kunnen gaat mee de ladder op. Breng je eigen snoeimateriaal mee, want goed materiaal zorgt al voor de helft van het werk. Organisatie: Hortus ter Saksen vzw i.s.m. Land- en tuinbouwcentrum Waasland. Lesgever: Jan Van Bogaert, Hortus ter Saksen vzw . Plaats: hoeve Hof ter Saksen
Inschrijven noodzakelijk via www.hortus-ter-saksen.be of info@hortus-ter-saksen.be of 0473 27 60 85 voor 27 februari. Deelname: 5 euro, incl. tekst en warme drank

Zondag 3 maart

CVN Molsbroek, 14u30 Bezoekerscentrum Lokeren info@vzwdurme.be of 09 348 30 20 *

CVN = CVN wandeling !!

Donderdag 7 maart

Velt en Vormingsplus Waas en Dender

OVERLEVINGSKANSEN VAN DE BIJ

Hoe komt het dat er zo'n grote bijensterfte is? Ook Ruben Joos zocht antwoord op deze vraag en kwam uit op een totaal andere manier van omgaan met bijen: natuurlijk imkeren. Hierbij wordt niet gemikt op een recordopbrengst honing maar gaat de imker voor het teruggeven van de immuniteit en vitaliteit aan de bijen. Tijdens deze aanstekelijke lezing vertelt hij over zijn unieke organisatie waar je, in navolging van groente-pakketten, je kan abonneren op een heus bijenpakket en/of een bijenkast in je eigen tuin laat plaatsen.

Plaats: Hof Ter Saksen, Code: 130307 NCA. Prijs: 8 euro. Begeleiding: Joos Ruben. Inschrijven op voorhand noodzakelijk, 03 775 44 84

Vrijdag 08 maart

Natuurpunt Scousele Steenuilwandeling

Gegidste wandeling voor al wie meer wil weten over de steenuil. We maken een wandeling langs weilanden met oude knotwilgen, fruitbomen en oude schuurtjes. Bij windstil en open weer zullen we zeker zijn ijlde kreet kunnen horen en met wat geluk krijgen we hem ook nog te zien. De steenuil is een mysterieuze uil uit de Griekse mythologie waarbij hij als nachtwachter vanop de toren de bevolking beschermt tegen indringers.

In het heden is deze kleine uilensoort thuis te vinden in kleinschalig landschap waar knotwilgen en oude boomgaarden aanwezig zijn.

We vinden hem in de omgeving van het landbouwgebied waar we een wandeling maken.

Vertrek : Groene Wandeling Hollebeek 156 9140 Temse om 20 uur. Meebrengen : zaklamp, warme kledij en stevige wandelschoenen. Gerry Heyrman 0498 57 72 24 of e-mail : gerry.heyman@telenet.be

Zondag 10 maart

Natuurpunt Waasland Noord Geschiedkundige wandeling op de zandrug Maldegem-Stekene

Vertrek om 13u30 aan op de parking aan de kerk van 't Kalf. De wandeling in een geologisch interessant gebied brengt de oudste geschiedenis van Sint-Gillis-waas weer tot leven van de steentijd tot aan de komst van de kloosters. Met als gids amateur archeoloog en geschiedkundige Marc De Meireleir. In totaal 9 km met een rustpauze aan het Natuurhuis Panneweel. Stevige wandelschoenen noodzakelijk.

Wase Imkers Plantenruil. Poeke

Ons Streven zwerfvuil actie van 14 - 17u.

Naar jaarlijkse gewoonte houden we ook dit jaar een grote voorjaarsschoonmaak en we doen dit aan de Durme en scheldedijk. We voorzien handschoenen, zakken, knijpers,...dankzij de medewerking van de gemeente

Temse, en een verwarmend drankje. Het verzameld vuil wordt later opgehaald door de gemeentelijke milieudienst. Alle hulp is welkom.

Afspraakplaats: Durmeveer, Sint- Jozefstraat Tielrode [Temse]

CVN Daknamse Meersen, 14u30 Kerkje Daknam. andre.vanpeteghem@skynet.be L

Hortus ter Saksen Natuurtocht Geraardsbergen

Vanaf de mooiste gelegen jeugdherberg van Vlaanderen gaan we naar de monumenten van de Ronde van Vlaanderen. Via GR 5A zuid en GR 512 keren we terug naar de kronkelende Dender en passeren op het laatste Provinciaal domein 'De Gavers'.

Afspraak : 9.30 uur Jeugdherberg 't Schipken, Kampstraat 59, Geraardsbergen. Er is parkeermogelijkheid aan de jeugdherberg zelf, maar ook 100 m zuidwaarts aan de vijver. Inschrijven bij Marc T 0494 12 86 81 of marc.castelyns@scarlet.be

Zondag 17 maart

Natuurpunt Scousele Watervogeltelling

locaties : wachtbekken Temse, Waesmeer en Tielrode Broek. Afspraak aan de visvijver Lange dreef Steendorp met de fiets.

Wil je graag meegaan ? Contacteer dan Gerry 0498 57 72 24 gerry.heyman@telenet.be

CVN Dijk en Broek, 10u00 Veer Driegoten. koen-debudt@hotmail.com L

Maandag 18 maart (en ook maandag 22 april)

Velt en Vormingsplus Waas en Dender

DE EETBARE POTTENTUIN (Sint-Niklaas)

Een decoratieve en lekkere mini-moestuin, hoe start je ermee? Met de nodige potten, flink wat compost. En de investering van twee zondagvoormiddagen of maandagavonden voor het volgen van deze praktijkgerichte cursus. Onmisbaar om onder ideale omstandigheden en met de juiste potgrond en de geschikte groenterassen schitterende resultaten te behalen. In deze reeks ga je ook actief zelf aan de slag en trek je na afloop huiswaarts met een knap gevulde pot, verzorgingstips en informatie over de pottenteelt. Materialenlijstje volgt bij inschrijving.

Telkens van 19u30 tot 21u45.

Begeleiding: Jos Van Hoecke, CC Sint Niklaas - Vrije Ateliers. Code: 130318 NCA. Prijs: 20 euro. Inschrijven op voorhand noodzakelijk. 03 775 44 84

Zaterdag 23 maart

Vzw Durme

unieke wandeling dwars doorheen het Molsbroek

In het kader van het Molsbroekjaar 2013 neemt conservator André Verstraeten ons mee naar het hart van natuurreservaat het Molsbroek. Dit precies op de vijf-

tigste verjaardag van zijn eerste vogelwaarnemingen. Voor die unieke wandeling verlaten we uitzonderlijk de wandeldijk en ontdekken we de verborgen natuurpareltjes van dit 80 hectare groot natuurgebied. Onderweg vertelt André met passie en toewijding over de historie van het gebied, het beheer en de natuurwaarde. Een wandeling om nooit meer te vergeten!

Op 23 maart worden er op de dijk ook 2 vaste verrekijkers feestelijk ingehuldigd. Zo kan groot en klein zonder moeite de vogels op de moerasvlakte bekijken vanaf de beste kijkplaatsen. Afspraak: 14.30 uur aan het bezoekerscentrum Molsbroek in Lokeren. Deelname gratis. Laarzen noodzakelijk!

Info: André Verstraeten, 09 348 18 59.

Ons Streven Aanplanten geboortebos

Om 14u. Sinds 2000 plant 'Ons Streven' jaarlijks verder aan het Tielroods geboortebos.

De ouders, grootouders en andere betrokkene van de kindjes geboren in 2012 te Tielrode krijgen de kans om zelf 'hun geboortboom' te komen planten, waarna ze vergast worden op een winterse receptie. 'Ons streven' organiseert dit in samenwerking met de Gezinsbond, afdeling Tielrode, die voor de heerlijke receptie zorgt. Afspraakplaats: Weelstraat Tielrode (tegenover het Waesmeer)

Vzw Durme Cursus Natuurschilderen: 'Het Molsbroek op weg naar de zomer' Zie kalender-info.

Zondag 24 maart

Wase Imkers i.s.m. Groendienst Beveren

Bijenmarkt van 14 - 17 uur

Het houden van bijen is misschien een van de oudste landbouwactiviteiten uitgeoefend door de mens. In het begin van de 20ste eeuw gingen de bijenhouders in ons land zich organiseren in verenigingen. In 1913 deden ook de Wase imkers dit. De Wase Imkersbond viert dit jaar 'honderd jaar bijenhoudervereniging in het Land van Waas'. Wij starten een hele reeks activiteiten met het organiseren van een 'tweedehandsmarkt voor imkermateriaal'. Startende imkers krijgen de kans allerlei materiaal aan te kopen. Imkers die al een tijd actief zijn, kunnen hun teveel aan materiaal dan te koop stellen. Gelijklopend met deze markt herwaarderen wij terug een heel oude traditie, namelijk het organiseren van een echte 'bijenmarkt'. Op deze markt kunnen imkers bijenvolkjes verkopen en aankopen. Naast deze activiteit zullen er ook een aantal informatiestandjes over en rond bijen te bezoeken zijn en openen wij de uitbreiding van de permanente tentoonstelling rond de honingbij en haar vriendjes. De infostanden en de tentoonstelling zijn zeker bedoeld voor een breder publiek.

Plaats: hoeve en binnenkoer Hof ter Saksen. Gratis

incom. M. Nicque, W. Devriese.

Ook inhuldiging permanente tentoonstelling.

CVN Etbos, 14u30 Brug Zuidlede, Moerbeke-Waas. andre.vanpeteghem@skynet.be L

Sombeekse Meersen, 14u00 Dries Sombeke, Waasmunster. jeanpaul.debeleyr@ond.vlaanderen.be L

Waterwingebied, 14u00 Vossenhol St-Jansteenstraat, Stekene. mariedm80@hotmail.com L

Natuurpunt Zuid-Waasland wandeling op De Vaag Afspraak: parking Rosenberg te Waasmunster om 14u, Info Staf 0495/49 13 91 of 03/772 43 06

zondag 24 maart (en 5 mei)

Velt en Vormingsplus Waas en Dender

DE EETBARE POTTENTUIN (Beveren)

Een decoratieve en lekkere mini-moestuin, hoe start je ermee? Met de nodige potten, flink wat compost. En de investering van twee zondagvoormiddagen of maandagavonden voor het volgen van deze praktijkgerichte cursus. Onmisbaar om onder ideale omstandigheden en met de juiste potgrond en de geschikte groenterassen schitterende resultaten te behalen. In deze reeks ga je ook actief zelf aan de slag en trek je na afloop huiswaarts met een knap gevulde pot, verzorgingstips en informatie over de pottenteelt. Materialenlijstje volgt bij inschrijving. telkens van 10u00 tot 12u00 Begeleiding: Fleur Leroy, Hof Ter Saksen, Haasdonk. Code: 130324 NCA. Prijs: 20 euro. Inschrijven op voorhand noodzakelijk. 03 775 44 84

Woensdag 27 maart

Velt en Vormingsplus Waas en Dender

DE SMULTUIN

Droom je van een tuin barstensvol plukrijpe perziken, hazelnoten of frambozen? Hoe begin je er aan of stel je je vragen over het onderhoud? Laat je inspireren en verlekker je op de vele mogelijke struiken en bomen die in jouw tuin passen. Een heel gamma passeert de revue: van blauwe bes tot kiwi en kweepeer. Met aandacht voor mogelijke ziektes en tips voor het betere snoeiwerk. Van deze smultuin geniet je het hele jaar door: in het voorjaar van de bloesempracht en in het najaar oogst je de vruchten. van 19u30 tot 22u00. Plaats: Hof Ter Saksen, Code: 130327 NCA. Prijs: 8 euro Begeleiding: Jan Van Bogaert. Inschrijven op voorhand noodzakelijk, 03 775 44 84

Maandag 1 april

CVN Tielrode Broek, 14u15 Veer St-Jozefstraat, Tielrode. marc.lamont@belgacom.net *

vzw Durme

Scheldehappening 'door de Schelde verbonden'

Kom varen, fietsen en wandelen en ontdek de troeven van de Schelde. Op 10 locaties kan je voor 2 euro (volwassenen) of 1 euro (kinderen < 12jaar) genieten van een cruise-gevoel op Schelde of Rupel.

Ook vzw Durme doet mee op drie locaties! Je vindt ons met een infostand in Temse (doorlopend). In het natuurgebied de Scheldebroeken in Berlare kan je om 10.30 en 14.30 uur deelnemen aan een gratis 'Zit er nog vis in de sloot?' wandeling in de Scheldebroeken van Regionaal Landschap Schelde-Durme en vzw Durme.

Tot slot staan ook de deuren van ons bezoekerscentrum Donkmeer in Berlare vandaag voor iedereen open. Zeker de moeite om eens binnen te springen. Naast een tentoonstelling die een kijk biedt op de veelzijdigheid van de natuur van het Donkmeer en omgeving wordt de werking van de vroegere eendenkooi er duidelijk gemaakt met talrijke foto's en een unieke maquette. Er zal kinderanimatie zijn en in de prachtige natuurtuin is het ideaal verpozen, al dan niet met ons natuurbier Dobbelken erbij.

Info: Een organisatie van Scheldehappening vzw. de infostand in Temse staat op de Wilfordkaai. Afspraak voor de 'Zit er nog vis in de sloot' om 10.30 en om 14.30 uur aan het Veerhuis in Berlare (Waterhoek 25). De wandeling is 2 km en duurt ongeveer 1,5 uur. Toegankelijk voor rolstoelen en kinderwagens. Met de fiets is deze activiteit te combineren met de andere activiteiten van de Scheldehappening. Ons bezoekerscentrum Donkmeer vind je op de Donklaan 119 a in Berlare.

Meer info via [marieke.devos\[at\]vzwdurme.be](mailto:marieke.devos[at]vzwdurme.be) of 09 348 30 20. Zie ook www.scheldehappening.be.

Zondag 7 april

CVN Hof ter Saksen, 14u00 Schuilhuis in het park, Zandstraat, Beveren. chrisa@skynet.be L
Molsbroek, 14u30 Bezoekerscentrum Lokeren info@vzwdurme.be of 09 348 30 20 L

Hortus ter Saksen Natuurwandeling in Hof ter Saksen van 14 - 16 uur

Het is volop lente en dat is te merken in Hof ter Saksen! Rhododendronsoorten en hybriden, bijzondere appelsoorten of de zogeheten botanische soorten Malus en de planten Spiraea en Forsythia staan in bloei. In het najaar werden talrijke nieuwe bolgewassen in de grond gestoken. Kom jij ze voor het eerst zien? Bloemen in alle kleuren, geuren en maten en dat niet alleen om de mens te plezieren! In de natuurtuin ontluiken de eerste bloem-

planten in de graslanden.

Natuurgids: Anita Morjaen

Zondag 14 april

CVN + Ablo vzw/ Ecotest Wandeling Oost-sive polder Steendorp

De wandeling wordt begeleid door een CVN natuurgids en is gratis. Je hoeft niet in te schrijven. De wandeling gaat gedeeltelijk langs het Fort en naar 't Hangene, een bronbos met unieke voorjaarsbloeiers. Terug langs de Lange dreef, de dijk en het Kijkverdriet.

Vertrek : Steenbakkerij in Steendorp, Warandestraat 9140 Steendorp, 14.30 uur

Info: Mario Smet 016 43 95 80 mario.smet@chem.kuleuven.ac.be

CVN Stropers St-Gillis-Waas, 14u00 Kerkje van 't Kalf Zavelstraat, Sint-Gillis-Waas. ericenkarien@hotmail.com L

Klei en Vallei, 14u15 Veer, St-Jozefstraat Tielrode. marc.lamont@belgacom.net L

Hortus ter Saksen Natuurtocht Borgloon - Hoepertingen - Borgloon

Wie de Vlaamse televisiereeks Katarakt gezien heeft, zal hier bekende beelden herkennen. We nemen speciaal de bloesemmaand om deze fruitstreek te verkennen.

Afspraak : 9.30 uur Wandelboom van de GR 128 op het Speelhof in Borgloon-centrum. Inschrijven bij Freddy T 0475 92 34 84 of freddy.moorthamer@skynet.be

CVN Bron en Broek, 14u15 Kerk Elversele. marc.lamont@belgacom.net L

Zondag 21 april

CVN Kabouterwandeling (kind 5-11j), 14u15 Hoofdhek Roomacker, Hofstraat, Tielrode. marc.lamont@belgacom.net L

Roomackerwandeling, 14u15 Hoofdhek Roomacker, Hofstraat, Tielrode. marc.lamont@belgacom.net L

Natuurpunt Zuid-Waasland

vroegochtendwandeling voor de zang van de vogels, om 5u30 parking Rosenberg, Patotterijstraat 1 te Waasmunster
Info Staf 0495/49 13 91 of 03/772 43 06

Zondag 28 april

CVN Oude Durme vroegochtendwandeling, 6u00 Durmebrug Waasmunster. jeanpaul.debeleyr@ond.vlaanderen.be L

Zondag 5 mei

Hortus ter Saksen Plantenruilbeurs van 10 - 18 uur

PADDENOVERZET

Temse – Steendorp Oostberg,
Scousel estraat, Schausseel hoekstraat

Natuurpunt Scousele Half februari tot einde maart

Tijdens de paddentrek zorgen vrijwilligers voor het veilig over de straat brengen van de padden. Iets voor jou? Neem contact met ons op. We kunnen je hulp zeker gebruiken. Wil je graag met je kinderen eens komen kijken? Hartelijk welkom. Dirk Meersman meersman.dirk@skynet.be 0478 282 161

PADDENACTIES

vzw Durme

februari - maart - april

Er worden padden, kikkers en salamanders over de weg geholpen op de Waasmunsterbaan in Lokeren, de wijk Spoele in Lokeren en de Dijkstraat in Zele. Meer info via www.vzwdurme.be > agenda > acties > paddenoverzetactie of tijdens de kantooruren kan je terecht op het 'padden-secretariaat' van het Molsbroek: 09 348 30 20 of maja.decock@vzwdurme.be.

POELENONDERZOEK

Temse – Steendorp

Natuurpunt Scousele April – mei - juni

We gaan kijken wat er leeft in onze poelen. Wil je graag mee op pad neem dan contact op met Nine Van Hoyweghen 0473 72 66 15 nine.vanhoyweghen@gmail.com.

Je wordt verwittigd wanneer we er op uit trekken. Deze activiteit is zeker ook voor kinderen zeer aangenaam.

SCHAATSEN IN DE TURFMEERSEN.

Natuurpunt Moervaart-Zuidlede
Winterperiode: januari - - maart 2013

Reeds enkele jaren na elkaar hebben we nog eens een winter uit de goeie ouwe tijd gehad. Er kwamen tijdens deze gelegenheid honderden mensen schaatsen in het natuurgebied 'De Turfmeersen'. Kan er deze winter opnieuw geschaatst worden?

Als het deze winter voldoende hard vriest, dan mag er op het natuurijs van de Moereloop in de Turfmeersen worden geschaatst. Natuurpunt vraagt wel respect te hebben voor de natuur en de dieren en is niet verantwoordelijk voor eventuele ongevallen. Als er kan geschaatst worden op Zondagnamiddagen zorgt Natuurpunt Moervaart-Zuidlede voor opwarmertjes en frisdrank in de schuur aan de Moereloop.

Je kan de Turfmeersen het best bereiken vanaf de weg Wachtebeke/Moerbeke. Aan de rand van het dorp van Moerbeke (Terweststraat) volg je de borden 'Turfmeersen', over de Terwestbrug (Moervaart) voorbij kasteel Wulfsdonck.

Meer info: Dirk Van Pottelberg, 09/346 95 68, dirk@heidebos.be

PLANTENCURSUS

werkgroep NME Zuid-Waasland

april - mei - juni 2013
twee theorielessen
vier plantenuitstappen

PRAKTISCH

Deze cursus is bedoeld voor wie sterk geïnteresseerd is in wilde planten in de vrije natuur: je wil er veel over weten, je wil ze op naam kunnen brengen, maar je bent hierin (voorlopig nog) een echte leek !

Hans Vermeulen, werkzaam bij Natuurpunt Educatie, wil met ons gedurende enkele weken, de plantenwereld verkennen. Dit zijn de data en plaatsen :

- vrijdag 19 april : theorieles op de Hoge Kouter (Sint-Niklaas)
- vrijdag 26 april : theorieles op de Hoge Kouter (Sint-Niklaas)
- zaterdag 27 april : plantenuitstap naar Sombeke/Elversele
- zaterdag 4 mei : plantenuitstap naar De Vaag in Waasmunster
- zaterdag 18 mei : plantenuitstap naar de Daknamse Meersen (Lokeren)
- zaterdag 1 juni : plantenuitstap naar de Schotsman (Nederland)

Wie inschrijft, ontvangt gedetailleerde informatie over de plekjes die we gaan verkennen.

INSCHRIJVEN

Inschrijven doe je door contact op te nemen met WIM DE BACKER, telefoonnummer 0472/74 19 95 of wim.de.backer@scarlet.be . Daarna stort je 40 euro op het rekeningnummer van Natuurpunt Zuid-Waasland, met vermelding 'plantencursus'.

Dat nummer is: 880-4709431-31.

Voor meer info : Christel Strybos 052/46 00 58
christelstrybos@hotmail.com

Tom Neels tomneels@telenet.be

natuurpunt

WAKONA
Waar koppel je natuur studie

CURSUS

**NATUURSCHILDEREN:
'HET MOLSBROEK
OP WEG NAAR DE ZOMER'**

Vzw Durme

Zaterdag 23 maart, 27 april, 11 mei,
8 juni en 24 augustus 2013

Voor die schildercursus laat je je inspireren door de prachtige omgeving van het Molsbroek. Dit 80 ha grote natuurreservaat is bekend voor zijn uitgestrekte moerasvlakte met talrijke watervogels. Creativiteit en natuurbeleving komen in de cursus samen. De lente is net ontwaakt en het eerste groen verschijnt. Iets later kleurt de moerasvlakte geel door de gele lis en gele plomp op het water. Naast eenden en misschien wel een reiger bezorgen de duizenden kokmeeuwen, die hier in het voorjaar komen broeden, je een wonderbaarlijk schouwspel. De rust is even ver te zoeken... En uiteindelijk zie je hoe het in het Molsbroek zomert en de kattenstaart de moerasvlakte prachtig paars kleurt.

Teresa De Smet, lerares aan de Academie van Hamme, zorgt voor individuele begeleiding op maat en helpt je zo je grenzen te verleggen. Door observatie leer je het kleurenspeel van het landschap weer te geven. Ervaring met schilderen mag, maar is geen vereiste. Je schildert met materiaal naar keuze, met acrylverf op papier of zelfs het gebruik van houtskool is mogelijk. Je krijgt oog voor de pracht van de waterkant en leert aandacht te hebben voor compositie om zo de indruk van het moment weer te geven.

Afspraak: telkens om 10 uur aan bezoekerscentrum Molsbroek (Molsbergenstraat 1 in 9160 Lokeren). Einde voorzien om 12.30 uur. Prijs en inschrijven: 60 euro. Incl. in de prijs: professionele begeleiding gedurende de 5 lessen en een verzekering tijdens de sessies. Contacteer marieke.devos@vzwdurme.be of 09 348 30 20 en schrijf vervolgens het juiste bedrag over op BE52 0012 2999 0009 met mededeling 'naam schildert het Molsbroek'.

Meebrengen: de deelnemers zorgen zelf voor alle schildermateriaal.

Meer info: teresa.de.smet@telenet.be, 09 228 99 05 of 0478 23 46 07.

 DURME

www.durme.be | info@durme.be | 0478 23 46 07

KADASTERPLANNEN UIT DE 19DE EEUW

Wil je weten hoe het Waasland eruit zag op kadastraal vlak. Geen nood. Ook dit vind je op internet. Volg onderstaande aanwijzingen:

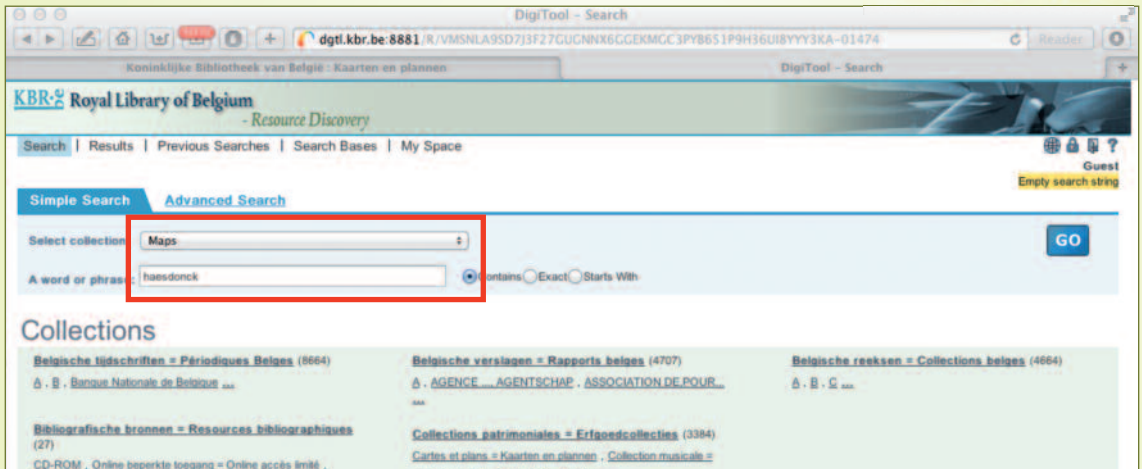
Begin op:

- <http://www.kbr.be> *klik* Nederlands
- www.kbr.be/accueil_nl.html *klik* Collecties
- www.kbr.be/collections/collections_nl.html *klik* Kaarten en plannen
- www.kbr.be/collections/cart_plan/cart_plan_nl.html *klik* verzamelingen
- www.kbr.be/collections/cart_plan/collections/collections_nl.html *klik* Kadastrale kaarten van België
- www.kbr.be/collections/cart_plan/collections/collections_nl.html#cadastre *klik* Provincie Oost-Vlaanderen

Nu kom je op onderstaande site. *(zie afbeelding)*
<http://dgtl.kbr.be:8881>.....

Bij **Select collections** vul je **Maps** in
Bij **A word or a phrase** moet je de naam van een gemeente invullen in een oude schrijfwijze. Dat is soms zoekwerk en gokken. Bv Haesdonck, Belcele, St-Nicolas, ... Dan **GO** en je ziet wel.
Helemaal onderaan vind je een voorbeeld van het centrum van Sint-Niklaas.
Let op : je kan gemakkelijk verdwalen bij dit opsporingswerk. Je komt dan soms op nog interessantere sites terecht en voor je 't weet is het opnieuw ochtend.

ABLLO vzw

DIESELMOTOREN ZIJN VERNIETIGEND!!

Fijn stof is één van de meest prangende milieuproblemen van het ogenblik. Zeker in ons land. 12.000 Belgen sterven een vroegtijdige dood door fijn stof. Gemiddeld leveren we 13 maanden van ons leven in. Daarmee bengelen we Europees aan de staart.

De luchtkwaliteit in Vlaanderen is wel verbeterd tegenover tien jaar geleden. Dat blijkt uit nieuwe cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Een op de drie Vlamingen wordt nog te vaak blootgesteld aan fijn stof. Tien jaar geleden werd nog meer dan de helft van de Vlamingen te vaak blootgesteld aan te veel fijn stof.

Ons land voldoet niet aan de Europese fijnstofnormen. Eén van de hoofdschuldigen is de dieselmotor.

Eén dieselwagen stoot 50 keer meer fijn stof uit dan een wagen op benzine. En laat België tot voor kort het dieselvriendelijkste land ter wereld zijn. **Diesel is na raffinage de helft duurder dan benzine**, en toch is het aan de pomp nog steeds een stuk goedkoper.

Dat komt door de Belgische accijnspolitiek.

De Belgische overheid legt veel minder accijnzen op diesel dan op benzine. Een restant uit de oliecrisis van de jaren zeventig. Toen wou de overheid met die maatregel de transportsector beschermen. Maar de gewone Belg ontdekte snel de goedkope diesel. En nu is de dieselauto zo populair dat de Belgische regeringen het met moeite aandurven de accijnzen op diesel te verhogen.

Vijftig keer meer fijn stof

Een liter diesel stoot bij verbranding 50 keer meer fijn stof uit dan een liter benzine. Die uitstoot kan je **halveren** door een roetfilter te installeren.

Maar roetfilters zijn duur: zowat 800 euro voor personenwagens, het tienvoudige voor vrachtwagens. De Nederlandse overheid subsidieerde de roetfilters fors. In Vlaanderen gebeurt dat nauwelijks. Het gevolg laat zich raden: in Vlaanderen rijden zo goed als geen oude dieselwagens en vrachtwagens met roetfilter.

In Nederland werden die massaal geïnstalleerd: tot 2008 meer dan 75.000 op oudere vrachtwagens, bijna 25.000 op personenwagens. Nieuwe wagens die in het buitenland standaard met roetfilter worden aangeboden, worden bij ons zonder filter verkocht, wegens geen subsidie.

Dieselroet ook nefast voor klimaatverandering

"Black carbon" of dieselroet blijkt een veel grotere rol in de klimaatopwarming te spelen dan eerder gedacht. Omdat tegen roetvervuiling relatief snel actie kan worden ondernomen, kan dat goed nieuws zijn voor de strijd tegen de klimaatverandering.

Meer dan dertig gerenommeerde klimaatonderzoekers werkten vier jaar lang aan het lijvige rapport, dat gepubliceerd werd in het Journal of Geophysical Research Atmospheres. Ze concluderen dat roet tweemaal zoveel invloed heeft op het broeikaseffect dan tot nog toe werd aangenomen. **Black carbon wordt daarmee de tweede grootste menselijke bron van klimaatvervuiling.**

Jaarlijks komen miljoenen tonnen in de atmosfeer terecht, in ontwikkelingslanden veelal door het verbranden van gras- en bosgebieden en door huiskachels. In industrielanden voornamelijk door diesilverkeer. De minuscule partikels absorberen het zonlicht in de atmosfeer. Ze bevorderen ook de vorming van wolken en verminderen de reflectie door sneeuw en ijs. (= global dimming) zie ook [GW 2005 (5): p6-11].

Interessante kansen

Het resultaat van de studie is hoopgevend in die zin dat roet een groot potentieel biedt in de strijd tegen de klimaatverandering, stellen de auteurs. "Er zijn interessante kansen om de klimaatverandering af te remmen door de uitstoot van roet aan banden te leggen", zegt hoogleraar Piers Forster van de Universiteit van Leeds, een van de auteurs. "Dat we de uitstoot van dieselauto's en huisstoven moeten terugdringen is zo klaar als een klontje, omdat er ook belangrijke gezondheidseffecten zijn. Als we er alles aan doen om deze uitstoot aan banden te leggen, kunnen we een halve graad minder opwarming bereiken, of enkele decennia respijt." Maar de onderzoekers benadrukken dat de rol van black carbon erg complex is. "Het beïnvloedt het

klimaat op veel manieren, zowel direct als indirect. Al die invloeden moeten meegeteld worden", zegt medeauteur Sarah Doherty van de University of Washington.

Maatregelen tegen de uitstoot van black carbon kunnen op korte termijn al effect hebben, zeggen de wetenschappers. "Omdat black carbon een korte levensduur heeft, zou de impact meteen gevoeld worden", zegt medeauteur Tami Bond van de University of Illinois. "De uitstootbeperking is dus interessant om de klimaatverandering op korte termijn af te wenden, maar om het probleem ook op lange termijn op te lossen moet ook de uitstoot van CO₂ aangepakt worden."

Schade voor volksgezondheid was al lang duidelijk. Onderzoekers krijgen nu pas een klare kijk op de invloed van black carbon op het klimaat, maar de schade voor onder meer de volksgezondheid was al langer duidelijk. De Wereldgezondheidsorganisatie schat dat de roetvervuiling wereldwijd verantwoordelijk is voor twee miljoen vroegtijdige overlijdens per jaar. Roet belemmert ook de groei van landbouwgewassen, bomen en andere planten. Als landen snel maatregelen nemen om de luchtkwaliteit te verbeteren, kan dat de opbrengst van gewassen verhogen, levens verlengen en ook de opwarming van de aarde tegengaan, zo bleek vorig jaar nog uit een rapport van de Verenigde Naties.

'Diesel is net zo erg als roken'

Sportarts **Christophe Depamelaere** voert een kruistocht tegen het beleid dat de schadelijke dieselmotoren bevoordeelt.

'Diesel is net zo erg als roken'

'Ze verbieden roken op café en op restaurant. **Maar op straat moet iedereen de vervuilde diesellucht van de uitlaatgassen gewoon inademen. De fietsers en de kinderen zijn er de eerste slachtoffers van.'**

Het is geen longarts of militant van de milieubeweging die het zegt maar sportarts Christophe Depamelaere [44] uit Wingene. Hij is actief in de wielrennerij en stelde vast dat Vlaanderen een hotspot van luchtvervuiling is. Met alle gevolgen van dien. 'Renners die elke dag acht uur trainen krijgen problemen met de luchtwegen', zegt Depamelaere, 'maar je ziet het ook elders. Het aantal astmagevallen neemt toe. In elke klas zit een handvol kinderen met een puffer. Dat is niet meer normaal.'

Depamelaere ijvert voor schonere lucht. En voor een ander beleid dat daartoe leidt. Hij contacteert professoren, dokters, kabinetten, brengt zijn boodschap in medische vakbladen. 'Het Europese en het Belgische beleid zijn gericht op zuinigheid, op minder CO₂ uitstoten. Dat bevoordeelt dieselmotoren.

Een ramp. Diesel is veel schadelijker voor de gezondheid, drie tot achttien keer, dan benzine. Ze zetten er een roetfilter op maar dat is hetzelfde als zeggen dat roken gezond wordt als je een sigaret met filter opsteekt. Ecolabels voor dieselwagens zouden verboden moeten worden.'

In de nieuwe belasting op inverteerstelling zitten toch vervuilende parameters?

'Proficiat voor de Vlaamse regering en minister van Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V). Dat mag een voorbeeld voor heel Europa zijn. Nu moeten we federaal nog ophouden met de fiscale voordelen voor diesel. De meest gunstige technologie — hybrides, elektrische wagens, wagens op aardgas — moet een duwtje in de rug krijgen.'

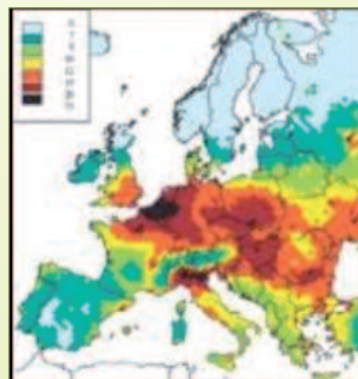
Voelt u zich een beetje een Don Quichote?

'Neen, ik benader dat heel nuchter. Ik merk dat er weinig sense of urgency leeft. Ook niet bij collega-artsen. Ik krijg te horen: je hebt een punt maar wat kunnen we eraan doen? **Dat fatalisme wil ik bestrijden.'**

Effect fijnstof op hart en longen gemeten

België blinkt uit in fijn stof. Deze kaart geeft het jaargemiddelde weer van fijn stof in 2002 in Europa (PM_{2.5} [µg/m³]). De concentratie van de fijne stoffeeltjes bleef sindsdien quasi ongewijzigd. © International Institute for Applied Systems Analysis

Bij het effect van fijnstof op de longen en het hart

zijn vooral de herkomst en chemische samenstelling van deeltjes belangrijk. Deze factoren zijn van groter belang dan de massa van de deeltjes, concludeert Maciek Strak. Promovendus Strak onderzocht welke fijnstofcomponenten het schadelijkst zijn voor longen en hart. Daar was nog weinig over bekend. Tijdens het onderzoek werden 31 gezonde, niet-rokende jonge vrijwilligers op vijf locaties herhaaldelijk vijf uur blootgesteld aan fijnstof. Het ging om een ondergronds treinstation, twee verschillende drukke wegen, een veehouderij en een stadslocatie.

Effecten

Een toename in ultrafijne deeltjes en het gas stikstofdioxide blijkt gerelateerd aan vaker luchtwegontsteking en een verlaagde longfunctie. Proefpersonen die verhoogde concentraties orga-

nisch koolstof, sulfaat en nitraat inademen, maken in het bloed stoffen aan die kunnen wijzen op toekomstige hart- en vaatandoeningen. Blootstelling aan stikstofdioxide, nitraat en sulfaat blijkt bovendien te leiden tot een verhoogde aanmaak van stollingsfactoren in het bloed.

Maciek Strak promoveerde 27 september aan de Universiteit Utrecht op zijn proefschrift 'The Unusual Suspects: Air Pollution Components and Associated Health Effects'.

Bronnen :

De redactie 01-12-2008

[ty] De Standaard 02-01-2013

[IPS/KS] Knack 16-03-2013

Universiteit Utrecht

DNU 28-11-2012

ABLLO vzw

EJH 2013 **DAGEN ZONDER VLEES**

DAGEN ZONDER VLEES

Nu in Vlaanderen
en Nederland!

DAAG JEZELF UIT

Van 13 februari tot 30 maart 2013

Februari

13 **DZV TELLER**

Home

Over DZV

DZV Teller

Groepen

Culinaire

Bekenden

Media

FAQ

Samen bespaarden we al

0m2

op onze ecologische voetafdruk!

evenveel liter water als
voor **0** baden.

evenveel broeikasgassen
als voor **0** km autorijden.

**DAAG JEZELF UIT OM 40 DAGEN
MINDER VLEES EN VIS TE ETEN.
DRAAG ZO BIJ AAN DE COLLECTIEVE
ECOLOGISCHE BESPARING!**

Ik *schrijf je*
doe mee! *hier in!*

OP www.dagenzondervlees.be

DEZE BV'S en BN'ers DOEN MEE!

Nog meer bekende deelnemers...

Ervaringen van zij
die al eens meededen

elke dag is niet gelukt. toch heb ik heeeelll wat lekkere veggie gerechtjes ontdekt en ben ik zeker van plan om gewoon zo vaak als mogelijk veggie te eten. ANN-SOPHIE

**RECEPT VAN DE
DAG!**

Geubels&Helsen stellen voor: DAGEN ZONDER VLEES

ABLLO vzw

↙ Zoek een groep
of een persoon...

MELD JE HIER AAN

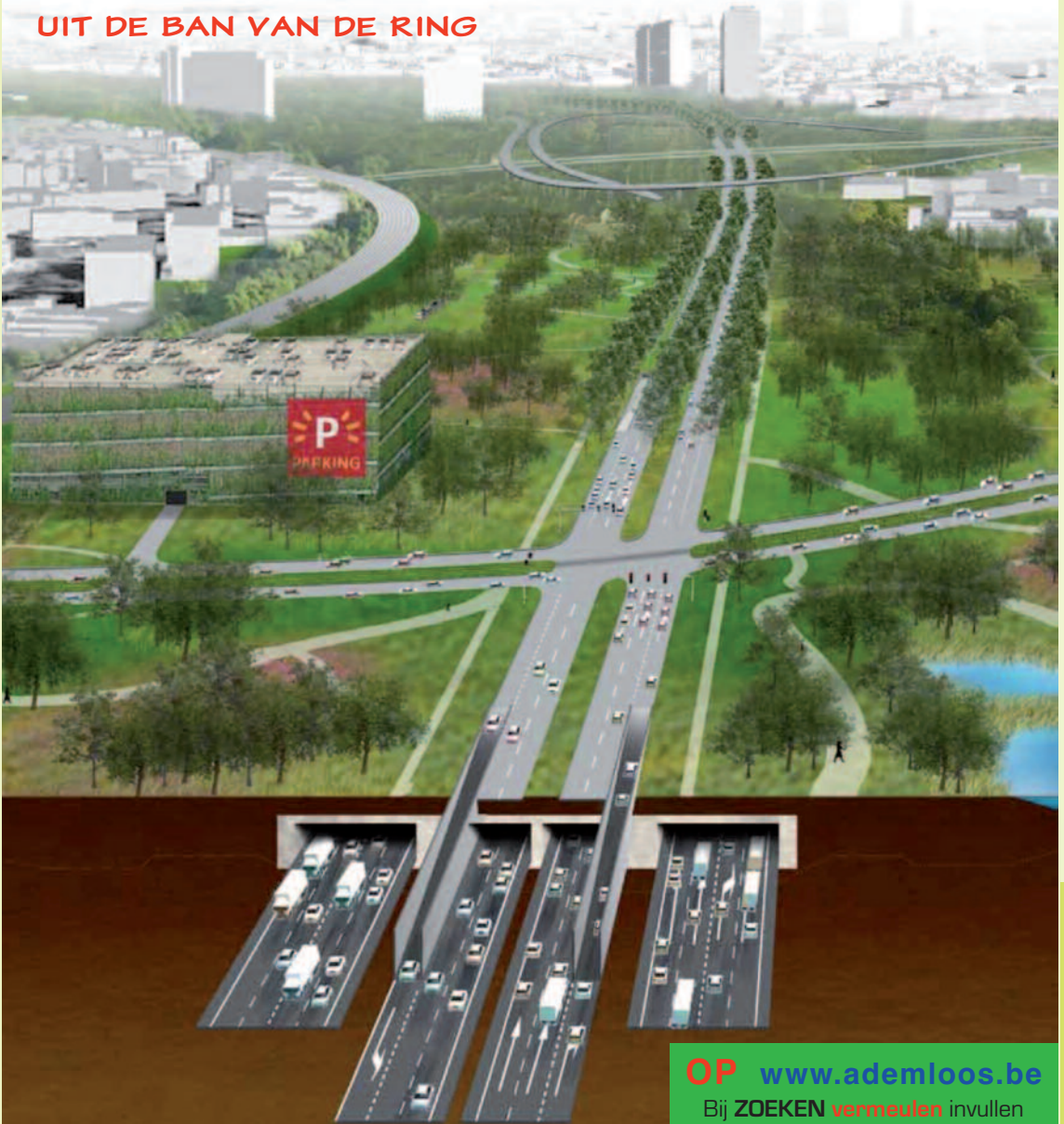
GEBRUIKERSNAAM
(JOUW E-MAILADRES)

UIT DE BAN VAN DE RING

DE OVERKAPPING VAN DE ANTWERPSE RING
EEN HELDER CONCEPT ... VOOR ... EEN WERVENDE PROJECT

UIT DE BAN VAN DE RING

OP www.ademloos.be

Bij ZOEKEN **vermeulen** invullen

Architect Peter Vermeulen: *De overkapping van de Ring is een noodzaak voor de volksgezondheid en een buitenkans voor stadsontwikkeling. Een van de moeilijkheden om de Ring te overkappen zijn de talrijke op- en afritten wat veel weefbewegingen met zich meebrengt. Ik schrap in mijn ontwerp een aantal op- en afritten om tot een overkapte Ring te komen die bestaat uit vier tun-*

nels met zeven rijstroken in elke richting.

We moeten ons verkeer compacter organiseren, De open ruimte die vrij komt, ligt bovendien bij de dicht bevolkte gebieden van de stad. Kijk, de Brialmontomwalling was de werf van de 19de eeuw, de aanleg van de Ring de werf van de 20ste eeuw, hoogtijd voor de werf van de 21ste eeuw: de overkapping van de Ring.

ABLLO vzw

DORPSQUIZ “KEN JE T(H)IELRODE?”

Verslag van 9e editie (2012)

Traditioneel vindt op de vooravond van wapenstilstand in Tielrode de quiz ‘Ken je T(h)ielrode?’ plaats. Dit jaar werd voor de negende keer slag geleverd voor de titel ‘Slimste ploeg van Tielrode’. Men kan dit eveneens beschouwen als het wereldkampioenschap ‘kennis over Tielrode’. **Geen wonder dat de verenigingen en families van Tielrode gebrand zijn om deze quiz te winnen. In het verleden bestookten de topfavorieten elkaar –en de organisatoren- met leuke en uitdagende e-mails.**

Na negen edities hebben de organisatoren geen enkel probleem om opnieuw originele en ludieke vragenrondes te bedenken over het prachtige dorp aan de monding van de Durme. Vroeger was voor de grote meerderheid van de plattelandsbevolking de wereld niet groter dan de dorpsgrenzen. Door te graven in het plaatselijke dorpsleven zijn milieuwerkgroep Ons Streven en Ronny De Keyzer – die tekenen voor de organisatie- er rotsvast van overtuigd dat Tielrode groot genoeg is voor een eigen quiz met uitsluitend vragen over het eigen dorp. Deze quiz bestaat uit 9 vragenrondes en 3 ‘rode draden’. Aan elke ‘rode draad’ kunnen de ploegen gedurende drie gewone vragenrondes werken. De deelnemers kunnen bij het begin van de quiz hun joker inzetten op één gewone vragenronde. De behaalde punten worden in die ronde verdubbeld. In totaal zijn er dus 130 punten te verdienen. (9 x 10 punten voor de gewone vragenrondes + maximaal 10 punten voor de joker en 3 x 10 punten voor de rode draad).

De quiz wordt gepresenteerd door notoir Tielrodekenner, erfgoed specialist, eminent quizorganisator en gemeenteraadslid Ronny De Keyzer.

Milieuwerkgroep Ons Streven stelde in september het prachtige boek ‘Zo leefde Tielrode’ voor. In 276 bladzijden schetste de milieuwerkgroep een beeld van het dorpsleven tot de fusie op 1 januari 1977. Dit boek vormde de basis voor de eerste vragenronde

met meerkeuzevragen uit het boek.

In de tweede vragenronde werden enkele van de vele acties die milieuwerkgroep Ons Streven in 2012 organiseerde beschreven en dienden de deelnemers die in de juiste maand te plaatsen.

Tijdens de derde vragenronde ‘toponiemen’ werden enkele markante plaatsen van Tielrode opgelijst en beschreef de quizmaster hoe deze plaatsen aan hun naam kwamen. De kandidaten dienen vervolgens de juiste beschrijving bij de juiste plaatsnaam te schrijven.

Tijdens deze eerste reeks van drie vragenrondes, konden de ploegen hun eerste rode draad oplossen. Daarvoor kregen ze een foto van 10 zeer kleurrijke vogels die in Tielrode gespot werden en dienden ze de juiste naam bij elke vogel te schrijven. De natuurkennis van de deelnemende ploegen lag ver uit elkaar. Niet iedereen is zo vertrouwd met de grote bonte specht (die voorkomt in het logo van Milieu werkgroep Ons Streven), de distelvink, de (Vlaamse)gaai, de ijsvogel, de goudvink, de bergeend, de blauwborst, de boomklever, de pimpelmees en de groene specht. Na de eerste vragenronde en de eerste rode draad lag het deelnemersveld al een beetje uiteen.

De tweede rode draad zou voor nog meer afscheiding zorgen. Voor deze rode draad had Michel Menten de logo's van de plaatselijke verenigingen zodanig bewerkt dat het moeilijk werd om ze te herkennen. Het werd een hele uitdaging voor de deelnemende ploegen om de juiste vereniging bij het juiste logo te plaatsen. De quizzers hadden al de tijd van de volgende gewone vragenreeksen nodig om deze opdracht tot een min of meer goed einde te brengen.

De vierde vragenronde was ontwapenend heerlijk. De kleinkinderen van de organisatoren omschreven op hun eigen kinderlijke manier 120 bekende plaatsen of gebouwen in Tielrode. Het dorp ziet er in kinderogen een beetje anders uit dan hoe volwassenen het kennen. De beschrijvingen waren echter duidelijk en de scores van de ploegen navenant. In de vijfde vragenronde werden straatnamen zeer cryptisch omschreven en dienden de quizzers te raden welke straat beschreven werd. Voor de overgrote

deelnemers 2012

meerderheid van de ploegen bleek dit een koud kunstje te zijn; In vragenronde 6 leerden we onze huidige dorpsbewoners en hun beroepen beter kennen en werd er gevraagd naar het beroep van enkele bekende en minder **bekende Tielrodenaren**. Eén van hen, **Katty Vercauteren**, was onlangs te horen op **Radio 1, Q-music, Studio Brussel en Joe FM**. In een **spot maakte ze al zingend reclame voor haar zaak**. Katty kreeg de zendtijd cadeau via een wedstrijd van Telenet. De quizzers dienden te weten dat Katty een kleur-en stijlconsulente en visagiste is; **Een andere Tielroodse, Lieve Dejonghe verwierf zelfs wereldwijde belangstelling met haar kunstwerken op de wereldtentoonstelling in Sjanghai**.

Tijdens de laatste vragenrondes kregen de deelnemende ploegen een derde rode draad voorgeschoteld. Ze ontvingen foto's waarop het bovenste gedeelte van de voorgevel en het dak van bekende Tielroodse gebouwen te zien waren en kregen de opdracht om op te schrijven in welke straat die gebouwen staan. Tijdens het oplossen van de derde rode draad, stelde de quizmasters in de zevende ronde vragen over de actualiteit in Tielrode in 2012. Er gebeurde in 2012 heel wat meer dan moord, poging tot moord en grootschalige fraude. Het jubileumconcert van de muziekkapel van de gidsen ter gelegenheid van 200 jaar Koninklijke katholieke Harmonie Sint Cecilia, de 25e verjaardag van de reus Den toeter, de hoofdtrainer van VK Tielrode, de bijzondere waarneming van 15 ooievaars, het plaatselijke dorpsfeest 'Vliegrodde' naar aanleiding van de herdenking van 100 jaar Internationale Vliegweek, de drie aanslagbiljetten van de polderbelasting, de benoeming van prinscarnavaal Bert1, het overlijden van de voormalige eigenaar zaakvoerder Jacques Boel, de tentoonstelling 'Tielrode, Beeld van een dorp' en de inhuldiging van de fit-O-meter op het provinciaal domein Roomacker waren slechts een bloemlezing uit de actualiteit van het levendige Durmedorp.

Grappig en charmant was de dialectenronde, waar we op zoek gingen naar de juiste 'mooi Nederlandse' naam voor oekedoelken, pielewuiter, endvogel, stekelvarken, bombaard, tenennijper, puit, piepedolleken, floeremuis en murezeker. Dit waren weggevers voor de deelnemende ploegen.

Voor de laatste ronde kregen de deelnemende ploegen 8 bladzijden uit het boek 'Zo leefde Tielrode' dat door de milieuwergroep in september werd uitgegeven. Ze kregen ook 10 vragen waarop ze het antwoord in de kopies konden vinden. Voor deze opdracht kregen ze exact 8 minuten en dat bleek voor de meeste ploegen net genoeg om alle antwoorden te vinden.

Iets na 22u30 kon de uitslag van deze unieke en

geestige quiz gepresenteerd worden.

Op de zevende plaats eindigde de ploeg van de Poefers. Deze ploeg stond onder leiding van pastoor Jozef Temmerman was op het aller-allerlaatste moment toegetreden, en kan daarom terecht als een late roeping beschouwd worden. Deze ploeg behaalde met 79 punten (op een maximum van 130 toch nog een mooi resultaat). Ze werden voorafgegaan door de toneelvereniging 'De Vlaamse Harten' (91 punten). De ploeg van Femma haalde met 99 punten net niet de kaap van 100 punten. De ploeg 'Nonkeltjes maten' al jaren een vaste waarde in de quiz deden dat met 101 punten net wel.

Op de derde plaats eindigde 4 op een wei. Een groep jonge veertigers die goed quizzen en zich goed amuseren hoog in het vaandel dragen. Hun score van 105 punten, mag zeker gezien worden] De Bondgenootjes (een ploeg van de plaatselijke Gezinsbond) kwam zeer verrassend sterk uit de hoek en behaalde niet minder dan 113 punten. Op het meesterschap van de 'Vrouwen met vaart' stond andermaal geen maat en deze ploeg van de KVLV was met 118 punten de onbetwistbare winnaar van de quiz. Deze ploeg bestond uit Maria Goossens, Anemie Van Leugenhaeghe, Agnes De Saegher en Maria Wauters. Zie foto boven.

Dankzij de zeer milde giften van talrijke sponsors kon elke lid van elke deelnemende ploeg een pakketje met zeer waardevolle prijzen mee naar huis nemen.

Er was trouwens ook nog een publieksprijs voor de persoon die kon raden hoeveel verschillende logo's van sponsors en foto's van activiteiten van Ons Streven tijdens de quiz geprojecteerd werden. Ir. Willy De Backer benaderde het juiste antwoord van 371 het dichtst en mocht een mooi en gevarieerd prijzenpakket in ontvangst nemen.

Volgend jaar organiseert Milieuwergroep Ons Streven de 10e editie van de quiz 'Ken je T(h)ielrode?' en durft ze te hopen op een massale belangstelling van alle verenigingen, straten en families van Tielrode.

OPRICHTEN VAN EEN 'TRANSITIE' - GROEP TE BEVEREN

Nu de natuurlijke energiebronnen stilaan verminderen en zullen verdwijnen. Nu er een klimaatsverandering aan de gang is. Nu we appels kopen, die van de andere kant van de wereld komen, blijkt het meer dan nodig om dingen te gaan doen die we zelf kunnen doen.

Op een positieve manier gaan we proberen een groep op te richten die de nadruk legt op het kopen van lokale en zo mogelijk biologische producten, die aandacht heeft voor kleinschalig ondernemen, die nadenkt over het duurzaam maken van vervoer, productie van voedsel, opmaak en inrichting van de woning, het plaatsen van werk naast vrije tijd en opvoeding.

Transitie heeft te maken met het maken van een omslag, minder verbruiken, het verminderen van onze ecologische voetafdruk en iets in de plaats stellen wat ieder van ons kan doen, als we het samen doen.

Er zijn transitiesteden en dorpen in de meeste ons omringende landen. Het zijn **netwerken van groepen van burgers** die in beweging zijn gekomen voor het herstel van de veerkracht van zowel mens als natuur. Het houdt ook een hernieuwde aandacht voor werk in de natuur in en de actieve betrokkenheid van de landbouwer bij een lokale gemeenschap, met de nadruk op **kweek van natuurlijke, duurzame en biologische gewassen, waar mogelijk.**

Uiteraard bestaat de omslag ook op economisch vlak. Veronderstel dat we kiezen voor een betere spreiding van werk en vrije tijd: dan kan de vrijgekomen tijd worden ingevuld met 'levenskwaliteit'. Een kortere werkweek kan ook zorgen voor herverdelen van de arbeid en vermijden van te grote werkstress.

In een duurzame economie kan er een toename van de arbeidsplaatsen plaatsvinden.

Het nadenken over het vergroenen van de economie en hernieuwde aandacht voor lokale productie is een dringende nood in een economie zoals de onze, waar het vervoer zich vastrijdt en de uitstoot niet is vol te houden.

We pleiten voor een economie die gaat naar 'beter' en niet naar meer.

Een vorm van vereniging die aangewezen lijkt is de coöperatie. Een maatschappelijke vorm die de nadruk legt op het voortbrengen van de nodige welvaart, die efficiënt functioneert en waarin samenleving en werknemers meer greep hebben.

In een coöperatie treden de leden vrijwillig toe. Ze zijn gezamenlijk eigenaar van het bedrijf en de besluitvorming gebeurt op een democratische wijze. De coöperatie is baas over zijn eigen doen en laten, is autonoom. Ze werkt samen met andere coöperaties, doet aan vorming

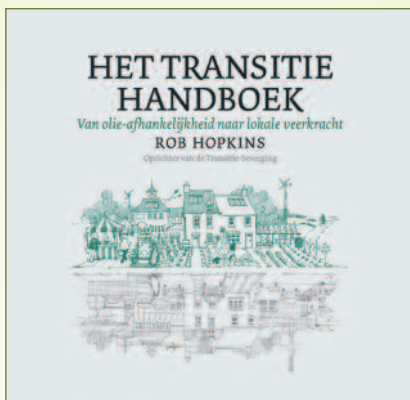
van zijn leden en heeft oog voor de noden van de samenleving als geheel.

Er is een website aangemaakt:

www.transitiebeveren.tk en een facebookpagina:

www.facebook.com/transitiebeveren

Frank De Ryck

Openingsuren van het secretariaat van **ABLOvzw**:

ablo.waas@gmail.com

tel 03/777 01 58 of 0496 45 06 66

Maandag: tussen 14u en 18u

Dinsdag: tussen 14u en 18u

woensdag: tussen 14u en 18u

Donderdag tussen 14u en 18u

Vrijdag tussen 14u en 17u

Denenstraat 65, 9100 Sint-Niklaas.

Openingsuren van het secretariaat van

ABLOvzw / 't groene waasland:

groene.waasland@gmail.com

tel 03/775 19 31 of 0489 803 850

Maandag tussen 14u en 18u

Dinsdag tussen 14u en 18u

Perstraat 88, 9120 Haasdonk.

A.B.L.L.O. vzw

Actiecomité ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland:

Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas

Secr. Erik Rombaut,

Stationsstraat 126,

9170 Sint-Gillis-Waas.

☎ + fax 03/770 71 47

erik.rombaut@scarlet.be

www.abllo.be

*ONS STREVEN vzw

Milieuwerkgroep Tielrode :

B.A. Heymanstraat 92,

9140 Tielrode.

☎03/771 20 92 of 03/711 04 43

www.onsstreven.be

info@onsstreven.be

*DE RAAKLIJN

Vereniging voor kwaliteit van de leefomgeving te Belsele:

F. De Beleyr, Kleemstraat 89,

9111Belsele. ☎03/722.07.62

firmin.de.beleyr@telenet.be

www.deraaklijn.be

*RING-COMITÉ (=Actiecomité

Neen aan de Grote Ring)

Gilbert Cant, Perstraat 88,

9120 Haasdonk ☎ 03/775.19.31

haasdonk.com@gmail.com

www.haasdonk.com

*ECOTEST

Milieuvereniging gemeente Temse:

Negenoostraat 3, 9140 Steendorp

☎ 03/774 22 57

*Vriendenkring NATUUR- HUIS PANNEWEEL

Jan DHollander

Bergstraat 25,

9170 De Klinge

☎ 03/770.64.26

info@panneweel.be

www.panneweel.be

vzw DURME

☎ + fax 09/348 30 20.

www.vzwdurme.be

info@vzwdurme.be

➔Afdeling Sint-Niklaas-Stekene

Tommy Vercauteren,

Zwaanaardestraat 145,

9112 Sinaai

sintniklaas-sinaai@vzwdurme.be

➔Afdeling Zele-Berlare-Wichelen

Neleke De Brauwer

Driesstraat 105,

9240 Zele,

zele-berlare-wichelen@vzwdurme.be

➔Afdeling Hamme-Dendermonde

Marc Hebbelincx

Moortelstraat 38,

9220 Hamme,

hamme-dendermonde@vzwdurme.be

➔Afdeling Lokeren-Moerbeke-Stekene

André Verstraeten,

Waasmunsterbaan 124a

9160 Lokeren,

hamme-dendermonde@vzwdurme.be

NATUURPUNT

➔Afdeling Hamme

Frans Van Havermaet,

Rijbunder 1,

9220 Hamme,

☎ 052/471893

frans.van.havermaet@telenet.be

➔ Waasland NOORD

Marc Bogaerts, Bormte 24

9190 Stekene, ☎ 03/779.89.31

voorzitter@panneweel.be

www.natuurpunt.be/waaslandnoord

➔ Zuid-Waasland

Liliane Verbeke, Cauwerg 15

9140 Temse,

☎ 03/771.17.43

www.natuurpunt-zuid-waasland.be

➔ Scousele (onderafdeling WAL)

Nine Van Hoyweghen, Negenoo-

straat 30, 9140 Steendorp

☎ 03/774.44.70 0473 72 66 15

nine.vanhoyweghen@gmail.com

➔ Moervaart-Zuidlede

Dirk Van Pottelberg

Spelonckvaart 38, 9180 Moer-

beke-Waas & 09/346 95 68

dirk@heidebos.be

www.heidebos.be

V.E.L.T.

Vereniging voor Ecologische

Leefwijze en Tuinieren

Temmermans Marc, Watermolen-

dreef 126, 9100 Sint-Niklaas

marc.temmermans@telenet.be

J.N.M.

Jeugdbond voor Natuur en Milieu

➔afdeling Waasland

Else Vandaele, Kiekenhaag 67

9190 Stekene

☎ 03 789 09 06 / 0499 13 05 32

elsevandaele@gmail.com

www.jnm.be/waasland

➔afdeling Durmeland,

Simon Debbaut, Veldstraat 39,

9160 Lokeren ☎ 0474929174

simondebbaut@gmail.com

www.jnm.be/durmeland

VOGELBESCHERMING VLAANDEREN

Koetshuis, Stadspark, Walburg-
straat 37, 9100 Sint-Niklaas.

Jan Rodts ☎03/296 26 80

info@vogelbescherming.be

www.vogelbescherming.be

HOF TER SAKSEN

Arboretum & groendienst

☎03/775 28 51 Haasdonkbaan

101, 9120 Beveren

HORTUS TER SAKSEN vzw

August De Boeckstraat 17, 9120

Beveren. ☎ 03/755.23.26

C.V.N. Centrum voor natuur en

milieueducatie -regio Waas

Dirk De Roose,

Schauselhoekstraat 18,

9140 Temse, ☎ 03/771.49.24

dirk.de.roose@scarlet.be

WASE IMKERSBOND :

Willy Devriese, Drie Lindekens 48,

9120 Beveren ☎ 03/755 15 65

waseimkersbond@telenet.be

Druk in de Weer

Eekhoutdriesstr. 67

9041 Gent(Oostakker)

Tel. 09 224 29 14

info@drukindeweer.be

* geassocieerd met ABLLOvzw

'T GROENE WAASLAND

Hoofredactie Dirk Hylebos - 052/46 30 51
Fortenstraat 99 - 9250 Waasmunster

Boekhouding Maarten Geeraerts - tel 03/234 08 13
Klingedijkstraat 37A, 9170 Sint-Gillis
IBAN BE64 0001 7098 7152
BIC BPOT BE B1

Vormgeving en coördinatie: 🍏 Maria Van de Vyver 🍏
🍏 Gilbert Cant 03/775 1931 🍏

e-mail : groene.waasland@gmail.com

Abonnement 7 EURO Oplage 1400 exemplaren
't groene waasland verschijnt in januari,
maart, mei, september en november.

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *'t groene waasland* kan dit
* door **7 EURO** over te schrijven naar *'t groene waasland* op **IBAN BE64 0001 7098 7152**
met vermelding abonnement *'t groene waasland 2012*

en is dan tevens 'toegetreden' lid van de regionale vzw ABLLO.

*of via een contactadres van één of andere vereniging, die U vindt op de vorige bladzijde

Inhoud:

2	...2013 : een jaar om kapen te ronden	...BBL
2	...StapAf	...ABLLOvzw
4	...Voorstel om Black-outs deze winter te voorkomen	...ABLLOvzw
6	...Landbouwers luiden de alarmbel over toename zwerfvuil	...Ons Streven
8	...Wintertijd voedertijd	...Ons Streven
10	...Molsbroekjaar 2013	...vzw Durme
10	...Doortocht van 2 zeearenden in de Durmevallei	...vzw Durme
11	...Update kleurringonderzoek in Molsbroek broedseizoen 2012	...vzw Durme
12	...Vondst van een dode veldspitsmuis op de dijk van het Molsbroek	...vzw Durme
13	...Meer aandacht voor dagvlinders in 2013	...vzw Durme
14	...Nieuwe weekendhuizen in de Zandstraat te Stekene	...Stekene Verkocht
14	...Groen Lachen	...ABLLOvzw
15	...Kalender en kalender-info	...
23	...Kadasterplannen uit de 19de eeuw	...ABLLOvzw
24	...Dieselmotoren zijn vernietigend!!	...ABLLOvzw
26	...Dagen zonder vlees	...ABLLOvzw
27	...Uit de ban van de ring	...ABLLOvzw
28	...Dorpsquiz "Ken je T(h)ielrode?"	...ABLLOvzw
30	...Groep rond 'transitie' te beveren	...

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift, 33ste jaargang - nr 1; januari 2013 - nr 178

verantwoordelijke uitgever : Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele

REDACTIE : Liliane Verbeke, Marc Temmermans, Jenny De Laet, Alex Zellien, Michaël Crapoen, Nine Van Hoyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant.

Alle teksten voor het volgend nummer moeten binnen zijn **vòòr 25 februari 2013** bij Gilbert Cant
tel 03 775 19 31 groene.waasland@gmail.com